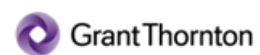

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Stolno

**na potrzeby opracowania
Strategii Rozwoju Gminy Stolno na lata 2022-2032**

Wykonawca: Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k.
ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń
T +48 56 657 55 91
F +48 56 475 45 47
www.GrantThornton.pl

Data: maj 2021 r.

Spis treści

SPIS TABEL	4
SPIS WYKRESÓW.....	5
SPIS MAP.....	5
SPIS ZDJĘĆ	5
WPROWADZENIE	6
1. SFERA SPOŁECZNA.....	8
1.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
1.1.1. Rys historyczny	8
1.1.2. Położenie geograficzne i podział administracyjny.....	8
1.1.3. Liczba ludności.....	8
1.1.4. Prognozy demograficzne	10
1.2. SFERA SPOŁECZNA	12
1.2.1. Kultura i sport	12
1.2.2. Edukacja.....	12
1.2.3. Pomoc społeczna	17
1.2.4. Ochrona zdrowia	27
1.2.5. Działalność organizacji pozarządowych	29
1.2.6. Bezpieczeństwo	31
2. SFERA PRZESTRZENNA.....	34
2.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I DZIEDZICTWO KULTUROWE	37
2.1.1. Rzeźba terenu	37
2.1.2. Gleby	37
2.1.3. Szata leśna.....	38
2.1.4. Wody powierzchniowe i podziemne	38
2.1.5. Klimat	39
2.1.6. Ochrona przyrody.....	39
2.1.7. Turystyka i rekreacja	41
2.1.8. Dziedzictwo kulturowe.....	47
2.2. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	48
2.2.1. Infrastruktura transportowa	56
2.2.2. Punkty oświetleniowe	56
2.2.3. Infrastruktura telekomunikacyjna	60
2.2.4. Gospodarka wodno-ściekowa	61
2.2.5. Sieć gazowa	62
2.2.6. Gospodarka odpadami.....	63
2.2.7. Energetyka, ciepłownictwo i odnawialne źródła energii	64
2.2.8. Mieszkalnictwo	65
3. SFERA GOSPODARCZA.....	69
3.1 GOSPODARKA	70
3.1.1. Podmioty Gospodarcze.....	70
3.1.2. Rolnictwo i leśnictwo	70
3.1.3. Tereny inwestycyjne.....	71
3.1.4. Rynek pracy	72
3.1.5. Budżet Gminy.....	73

Spis tabel

Tabela 1. Prognozy demograficzne dla powiatu chełmińskiego na lata 2025-2050	10
Tabela 2. Dane Biblioteki Publicznej na terenie Gminy Stolno w 2019 roku	12
Tabela 3. Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Stolno, a także granice obwodów tych szkół, od dnia 1 września 2019 r. do 31.08.2020 r.	19
Tabela 4. Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Stolno, a także granice obwodów tych szkół, od dnia 1 września 2020 r.	19
Tabela 5. Rodzaje i liczba placówek edukacyjnych oraz ich uczniów (2010-2020).....	23
Tabela 6. Liczba uczniów i oddziałów w poszczególnych szkołach w roku szkolnym 2019/2020	24
Tabela 7. Liczba uczniów w poszczególnych klasach w roku szkolnym 2019/2020.....	24
Tabela 8. Średnie wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w roku szkolnym 2019/2020	24
Tabela 9. Średnie wyniki matur w roku szkolnym 2019/2020	25
Tabela 10. Liczba uczniów w szkołach w latach 2004/2005 – 2019/2020	26
Tabela 11. Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej wg powodów trudnej sytuacji życiowej na terenie Gminy Stolno w latach 2010, 2014, 2019 i 2020.	28
Tabela 12. Kwoty udzielonych świadczeń pomocy społecznej w Gminie Stolno w 2019 i 2020 r.	29
Tabela 13. Świadczenia realizowane w SPZOZ w Stolnie.....	30
Tabela 14. Liczba porad zdrowotnych udzielonych na terenie Gminy Stolno (2012-2019).....	31
Tabela 15. Organizacje pozarządowe Gminy Stolno	32
Tabela 16. Interwencje na terenie Gminy w latach 2015-2020	35
Tabela 17. Liczba zdarzeń drogowych.....	35
Tabela 18. Dane dotyczące OSP na terenie Gminy Stolno	36
Tabela 19. Lasy na terenie Gminy Stolno	38
Tabela 20. Tabela klimatu Gminy Stolno	40
Tabela 21. Charakterystyka użytków ekologicznych ustanowionych na terenie Gminy Stolno	43
Tabela 22. Pomniki przyrody na terenie Gminy Stolno	44
Tabela 23. Zestawienie szlaków turystycznych występujących na terenie Gminy Stolno	48
Tabela 24. Liczba zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków Gminy Stolno w podziale na rodzaje	49
Tabela 25. Drogi krajowe na terenie Gminy Stolno.....	57
Tabela 26. Drogi wojewódzkie na terenie Gminy Stolno.....	57
Tabela 27. Drogi powiatowe na terenie Gminy Stolno	57
Tabela 28. Drogi powiatowe na terenie Gminy Stolno	58
Tabela 29. Kategorie i długości dróg na terenie Gminy Stolno	59
Tabela 30. Istniejące ścieżki pieszo-rowerowe oraz chodniki (2020 r.)	60
Tabela 31. Infrastruktura oświetleniowa na terenie Gminy Stolno	61
Tabela 32. Sieć wodociągowa w Gminie.....	62
Tabela 33. Sieć kanalizacyjna	63
Tabela 34. Struktura sieci gazowej na terenie Gminy	64
Tabela 35. Zmieszane odpady zebrane na terenie Gminy Stolno w tonach.....	65
Tabela 36. Infrastruktura energetyczna.....	66
Tabela 37. Nazwy stacji energetycznych, ich typ i moc	66
Tabela 38. Zestawienie lokali komunalnych i socjalnych w budynku nr 5 w Kłęczkowie.....	70
Tabela 39. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON	70
Tabela 40. Podział przedsiębiorstw wg grup sekcji prowadzonej działalności (2020)	71
Tabela 41. Wykaz gruntów stanowiących własność Gminy Stolno.....	71
Tabela 42. Liczba bezrobotnych na terenie Gminy w latach 2010, 2014, 2019, 2020	73
Tabela 43. Dochody i wydatki budżetowe Gminy Stolno w latach 2017 – 2019 (w zł)	73
Tabela 44. Dochody budżetu Gminy Stolno według wybranych działów (w %).....	74
Tabela 45. Wydatki budżetu Gminy Stolno według wybranych działów (w %)	75

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności Gminy w latach 2010-2020	9
Wykres 2. Liczba ludności Gminy w podziale ze względu na płeć (2010-2020).....	9
Wykres 3. Prognozy demograficzne dla powiatu chełmińskiego na lata 2025-2050	11
Wykres 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2010-2020	29
Wykres 5. Klimatogram Gminy Stolno.....	40
Wykres 6. Wykres temperaturowy Gminy Stolno	40
Wykres 7. Pracujący na 1 000 ludności w latach 2010, 2014, 2019	72
Wykres 8. Dochody i wydatki budżetowe Gminy Stolno w latach 2017 – 2019 (w zł)	74
Wykres 9. Wydatki i dochody budżetowe Gminy Stolno na jednego mieszkańca w latach 2017 – 2019 (w zł)	76

Spis map

Mapa 1. Położenie Gminy na terenie powiatu chełmińskiego.....	8
Mapa 2. Lokalizacja Chełmińskiego Parku Krajobrazowego na terenie Gminy Stolno.....	41
Mapa 3. Lokalizacja OChK Strefy Krawędziowej Doliny Wisły na terenie Gminy Stolno	42
Mapa 4. Lokalizacja użytków ekologicznych ustanowionych na terenie Gminy Stolno	44
Mapa 5. Sieć światłowodowa na terenie Gminy Stolno	62

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Miejsce rekreacji w Rybieńcu	14
Zdjęcie 2. Obiekty sportowe na terenie Gminy Stolno	16
Zdjęcie 3. SP im. Wojska Polskiego w Robakowie	20
Zdjęcie 4. SP im. Dariusza Kołodziejka w Stolnie	21
Zdjęcie 5. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Zawodowego w Grubnie	22
Zdjęcie 6. GOPS w Stolnie	27
Zdjęcie 7. SPZOZ w Stolnie	30
Zdjęcie 8. Park dworski w Gorzuchowie.....	50
Zdjęcie 9. Zespół dworsko-parkowy w Grubnie.....	50
Zdjęcie 10. Park dworski w Klęczkowie.....	51
Zdjęcie 11. Fortyfikacja Twierdzy Chełmno w Małym Czystym	52
Zdjęcie 12. Fortyfikacja Twierdzy Chełmno w Rybieńcu	52
Zdjęcie 13. Kościół parafialny p.w. Św. Marcina w Sarnowie	53
Zdjęcie 14. Kościół parafialny p.w. Św. Bartłomieja w Wabczu	54
Zdjęcie 15. Park dworski w Wabczu.....	54
Zdjęcie 16. Zespół dworsko-parkowy w Wichorzu	55
Zdjęcie 17. Kościół parafialny p.w. Św. Katarzyny w Wielkim Czystym	56

Wprowadzenie

Na wstępie zaznaczyć trzeba, że kompleksowa i pogłębiona diagnoza stanowi punkt wyjścia i bazę dla opracowania strategii rozwoju gminy. Zgodnie z obowiązującym prawem, diagnoza nie jest tylko dobrą praktyką czy standardem realizacyjnym, ale obowiązkiem ustawowym (art. 10a ust. 1 uzppr). W niniejszym przypadku diagnoza została przygotowana jako odrębny dokument (raport diagnostyczny), z kolei wnioski płynące z przeprowadzonej diagnozy wskazane zostaną w samej strategii.

Diagnoza została podzielona na trzy główne sfery, w ramach których zawarto opis poszczególnych dziedzin życia w gminie. Podział ten przedstawia się następująco:

- 1) Sfera społeczna, w ramach której przedstawione zostały:
 - ogólna charakterystyka gminy, w tym:
 - rys historyczny,
 - położenie geograficzne i podział administracyjny,
 - liczba ludności,
 - prognozy demograficzne,
 - kultura i sport,
 - edukacja,
 - pomoc społeczna,
 - ochrona zdrowia,
 - działalność organizacji pozarządowych,
 - bezpieczeństwo.
- 2) Sfera przestrzenna, w ramach której przedstawione zostały:
 - środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe, w tym:
 - rzeźba terenu,
 - gleby,
 - szata leśna,
 - wody powierzchniowe i podziemne,
 - klimat,
 - ochrona przyrody,
 - turystyka i rekreacja,
 - dziedzictwo kulturowe,
 - zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura techniczna, w tym:
 - infrastruktura transportowa,
 - punkty oświetleniowe,
 - infrastruktura telekomunikacyjna,
 - gospodarka wodno-ściekowa,
 - sieć gazowa,
 - gospodarka odpadami,
 - energetyka, ciepłownictwo i odnawialne źródła energii,
 - mieszkalnictwo.
- 3) Sfera gospodarcza, w ramach której przedstawione zostały:
 - podmioty gospodarcze,
 - rolnictwo i leśnictwo,
 - tereny inwestycyjne,
 - rynek pracy,
 - budżet gminy.

Niniejsza diagnoza została przygotowana w oparciu o szereg dokumentów, w tym w szczególności:

- Raport o stanie Gminy Stolno za 2019 rok
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stolno na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025
- Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Stolno na lata 2018 – 2021
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stolno
- Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Stolno za lata 2017, 2018 i 2019
- Statystyczne Vademecum Samorządowca

oraz danych źródłowych w sieci:

- <http://robakowo.hg.pl/fusion/news.php>
- <http://zsstolno.hg.pl/fusion/news.php>
- <http://bip66.lo.pl/>
- <https://pl.climate-data.org>
- <http://crfop.gdos.gov.pl/>
- <http://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/8699/Gorzuchowo/>
- <http://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/1486/Grubno/>
- <http://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/1072/Kleczkowo/>
- http://dolnawisla.home.pl/twierdza_chelmno/lokalizacja-umocnien-maleczyste_0.html
- http://dolnawisla.home.pl/twierdza_chelmno/lokalizacja-umocnien-rybieniec_0.html
- <http://www.odznaka.kuj-pom.bydgoszcz.pttk.pl/opisy/1c/sarnowo.htm>
- <https://zabytek.pl/pl/obiekty/wabcz-kosciol-par-pw-sw-bartlomieja>
- <http://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/1390/Wabcz/>
- <http://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/1401/Wichorze/>
- <http://www.polskaniezwykla.pl/web/place/37369,wielkie-czyste-kosciol-pw--sw--katarzyny-z-xiii-w-.html>
- <https://pl.wikipedia.org>,

a także z danych jednostek organizacyjnych:

- Dane z UG Stolno
- Dane z GOPS w Stolnie
- Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie

Diagnoza przygotowana została w dwóch wariantach:

- 1) Dynamicznym – przeprowadzona została analiza trendów/tendencji społeczno-gospodarczych i przestrzennych zachodzących w gminie i jej otoczeniu w ostatnich latach. Diagnoza została zatem przeprowadzana w układzie dynamicznym (kilkuletnim), który pozwolił na uzyskanie informacji o dokonujących się zmianach.
- 2) Porównawczym – w diagnozie zastosowane zostały porównania, które pozwoliły umiejscowić gminę w szerszym kontekście, a jednocześnie mogą posłużyć jako podstawa do samodoskonalenia. Kluczowy w tym przypadku był dobór tła porównawczego. Gminę przedstawiono na tle powiatu, województwa, a niekiedy również kraju.

Na sam koniec warto wspomnieć, że diagnoza nie jest w procesie planowania celem samym w sobie, ale stanowi podstawę do dalszych prac. Ma ona bowiem umożliwić podejmowanie właściwych decyzji strategicznych, takich jak: określenie wizji rozwoju gminy, ustalenie celów, ukierunkowanie działań i wybranie odpowiednich instrumentów realizacyjnych, zdefiniowanie oczekiwanych rezultatów i wskaźników ich osiągnięcia, a także wskazanie obszarów strategicznej interwencji.

1. Sfera społeczna

Przy tej sferze warto wspomnieć, że infrastruktura społeczna jest również w niej omawiana, jednakże ze względu na większe znaczenie działań miękkich o charakterze społecznym (np. programy edukacyjne, programy społeczne skierowane do osób starszych czy niepełnosprawnych, działania o charakterze kulturalnym itp.) realizowanych z wykorzystaniem infrastruktury społecznej, infrastruktura społeczna została opisana w powiązaniu z działaniami społecznymi.

1.1. Ogólna charakterystyka gminy

1.1.1. Rys historyczny

Miejscowość po raz pierwszy wzmiankowana została w 1301 roku pod nazwą (Stolyn). W latach 1423-1424 osada stanowiła własność rycerską w komturstwie starogrodzkim. Wieś w 1430 roku należała do Lorencza Stolin, w 1440 i 1447r. był odnotowany w miejscowości rycerz Budisch von Stoelen. W 1667 r. Stolno było własnością rodziny Gronczewskich. Od połowy XIX w. do końca II wojny światowej należało do rodziny Strubing.¹

1.1.2. Położenie geograficzne i podział administracyjny

Gmina Stolno położona jest w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie chełmińskim, na terenie historycznej Ziemi Chełmińskiej na zachodnich krańcach Pojezierza Chełmińskiego. Sieć dróg kołowych łączy gminę ze wszystkimi ważnymi ośrodkami administracyjnymi i gospodarczymi województwa. Stolno położone jest 40 km od Torunia i 6 km od Chełmna. Gmina od strony północnej graniczy z miastem i gminą Chełmno, od południa z gminami: Lisewo i Papowo Biskupie, od wschodu z gminami: Grudziądz i Płużnica, a od zachodu z gminą Kijewo Królewskie. Sieć osadniczą tworzy 13 sołectw i 20 miejscowości. Siedziba Gminy mieści się w miejscowości Stolno.²

Mapa 1. Położenie Gminy na terenie powiatu chełmińskiego

Źródło: Raport o stanie Gminy Stolno za rok 2019

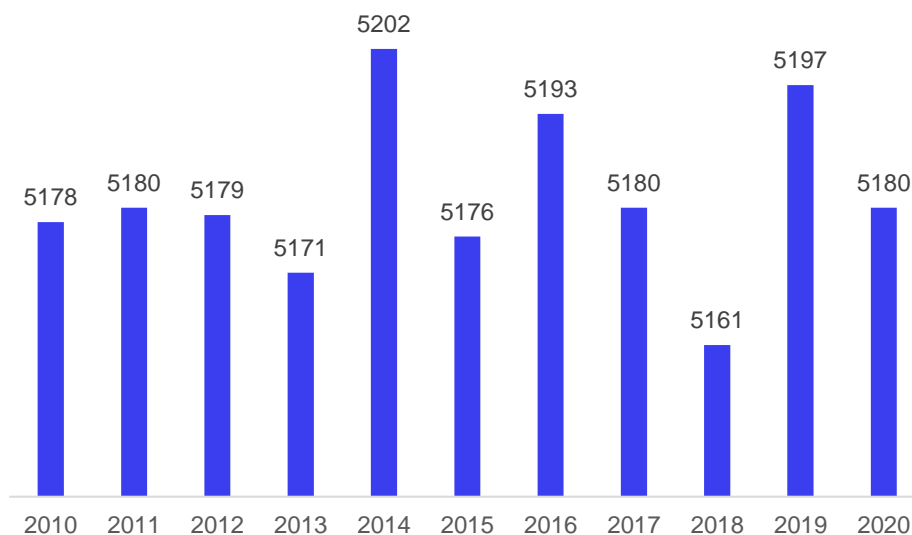
¹ [https://pl.wikipedia.org/wiki/Stolno_\(województwo_kujawsko-pomorskie\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Stolno_(województwo_kujawsko-pomorskie))

² Raport o stanie Gminy Stolno za rok 2019

1.1.3. Liczba ludności

W roku 2019 Gminę Stolno zamieszkiwało 5 197 osób. Tym samym mieszkańcy Gminy stanowili 10,01% ludności powiatu chełmińskiego oraz 0,25% ludności województwa kujawsko-pomorskiego. Na przestrzeni lat 2010 – 2020 liczba ludności utrzymuje się na podobnym poziomie. W 2020 r. w porównaniu z rokiem 2010 liczba ludności zwiększyła się o 0,04% (wzrost o 2 osoby).

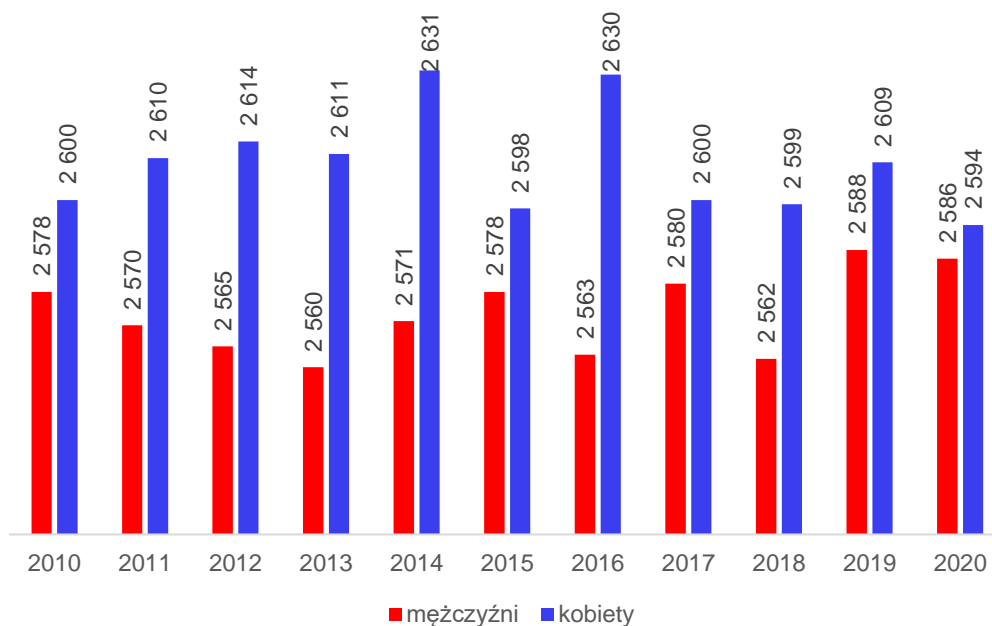
Wykres 1. Liczba ludności Gminy w latach 2010-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno

W 2019 r. w ogólnej liczbie ludności kobiety stanowiły 50,20%, a mężczyźni 49,80%. W 2020 r. natomiast kobiety stanowiły 50,08%, a mężczyźni – 49,92% ogólnej liczby ludności.

Wykres 2. Liczba ludności Gminy w podziale ze względu na płeć (2010-2020)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno

1.1.4. Prognozy demograficzne

Prognozy demograficzne dla powiatu chełmińskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Prognozy demograficzne dla powiatu chełmińskiego na lata 2025-2050

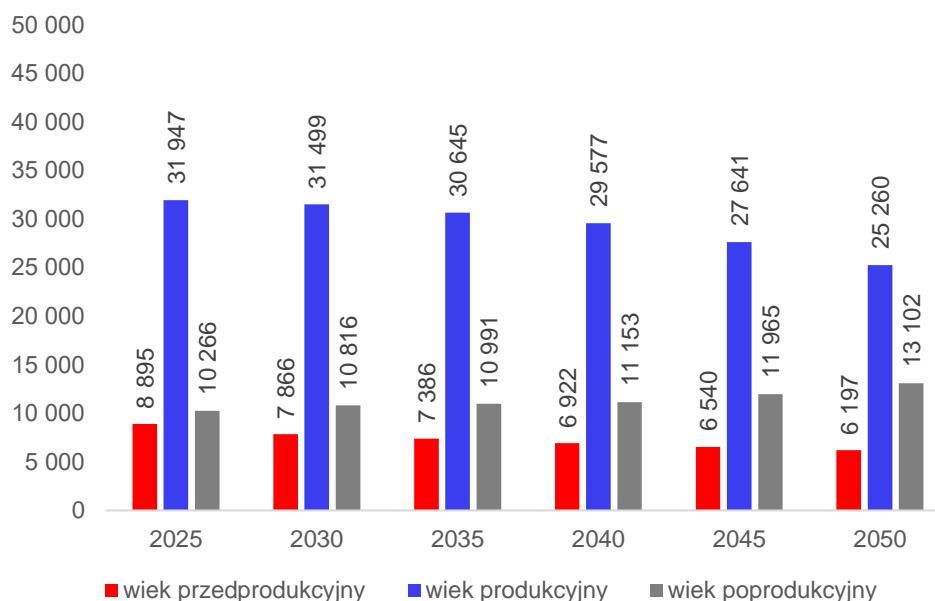
Prognoza dla 2025 roku						
Wiek	Miasta			Wsie		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	2 589	1 316	1 273	6 306	3 270	3 036
produkcyjny	11 437	5 963	5 474	20 510	10 832	9 678
poprodukcyjny	4 582	1 561	3 021	5 684	2 113	3 571
Prognoza dla 2030 roku						
Wiek	Miasta			Wsie		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	2 106	1 079	1 027	5 760	2 977	2 783
produkcyjny	10 897	5 601	5 296	20 602	10 784	9 818
poprodukcyjny	4 670	1 695	2 975	6 146	2 452	3 694
Prognoza dla 2035 roku						
Wiek	Miasta			Wsie		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	1 893	962	931	5 493	2 838	2 655
produkcyjny	10 145	5 180	4 965	20 500	10 656	9 844
poprodukcyjny	4 643	1 750	2 893	6 348	2 620	3 728
Prognoza dla 2040 roku						
Wiek	Miasta			Wsie		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	1 711	870	841	5 211	2 692	2 519
produkcyjny	9 325	4 711	4 614	20 252	10 416	9 836
poprodukcyjny	4 592	1 810	2 782	6 561	2 836	3 725
Prognoza dla 2045 roku						
Wiek	Miasta			Wsie		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety

przedprodukcyjny	1 544	784	760	4 996	2 582	2 414
produkcyjny	8 213	4 150	4 063	19 428	10 005	9 423
poprodukcyjny	4 778	1 948	2 830	7 187	3 155	4 032
Prognoza dla 2050 roku						
Wiek	Miasta			Wsie		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	1 373	699	674	4 824	2 492	2 332
produkcyjny	7 016	3 549	3 467	18 244	9 433	8 811
poprodukcyjny	5 049	2 131	2 918	8 053	3 594	4 459

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Zaprezentowane powyżej prognozy wskazują, że w 2050 r. prognozowana liczba mieszkańców powiatu chełmińskiego zmaleje o 12,81% w porównaniu z rokiem 2025. Spadek liczby mieszkańców będzie widoczny zarówno na obszarach miejskich, jak i na obszarach wiejskich powiatu, tak więc ta sytuacja dotyczyć będzie także Gminy Stolno.

Wykres 3. Prognozy demograficzne dla powiatu chełmińskiego na lata 2025-2050

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Liczba mieszkańców powiatu chełmińskiego w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym wykazuje tendencję spadkową. Prognozuje się, że wzrost nastąpi w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym, co jest odzwierciedleniem ogólnokrajowego trendu starzenia się społeczeństwa.

Trwający proces starzenia się społeczeństwa jest wynikiem korzystnych zjawisk, jakimi są: wydłużanie się trwania życia, postęp cywilizacyjny i poprawa jakości życia. Niepokój budzić może nie sam fakt wzrostu liczby starszych osób, co wzrost jej udziału w strukturze ludności, który spowodowany jest spadkiem udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym w strukturze demograficznej społeczeństwa.

1.2. Sfera społeczna

1.2.1. Kultura i sport

Kultura

Na terenie Gminy Stolno nie ma żadnych ośrodków i domów kultury, które mogłyby uchodzić za głównego animatora kultury, rozpowszechniając tym samym integrację obywateli. Działania te są podejmowane głównie przez Gminną Bibliotekę Publiczną oraz Urząd Gminy Stolno – stanowisko ds. kultury i kultury fizycznej.

Do podstawowych zadań Gminnej Biblioteki Publicznej w Stolnie należy gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie zbiorów na miejscu oraz wypożyczanie na zewnątrz, a także prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych i prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej. Najważniejszym zadaniem biblioteki jest popularyzacja książek i czytelnictwa. Biblioteka prowadzi działalność dotyczącą informacji naukowej oraz pomaga w wyszukiwaniu informacji dotyczących historii danej miejscowości lub rodziny. Biblioteka prowadzi działalność promocyjną oraz informacyjną.

W poniższej tabeli zestawiona najważniejsze informacje na temat GBP w Stolnie.

Tabela 2. Dane Biblioteki Publicznej na terenie Gminy Stolno w 2019 roku

Liczba zarejestrowanych czytelników	344
Ilość zakupionych książek dla dzieci, młodzieży i dorosłych	236
Ilość zakupionych nowości wydawniczych	108
Liczba odwiedzin	4742

Źródło: Raport o stanie Gminy Stolno za 2019 rok

Od stycznia do grudnia 2019 r. w GBP zarejestrowano 344 (w 2018 r. 316) czytelników, w tym 265 kobiet i 79 mężczyzn. Najwięcej czytelników obserwuje się wśród osób w przedziale wiekowym od 25 do 44 lat (są to w większości osoby pracujące).

W 2019 r. Biblioteka otrzymała dotację z budżetu Gminy Stolno na zakup książek w wysokości 6.000,00 zł. Za tę kwotę zakupiono 236 książki dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Biblioteka złożyła wniosek do Biblioteki Narodowej na zakup nowości wydawniczych w ramach programu „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek” i otrzymała środki w kwocie 2.937,00 zł, dzięki którym zakupiono 108 książek.

Gminną Bibliotekę Publiczną odwiedziły w 2019 r. - 4742 osoby, w tym 1474 wypożyczających i 3268 pozostałe odwiedziny (w 2018 r. - 3683 osoby (w tym 977 wypożyczających i 2167 pozostałe odwiedziny)). Na liczbę dotyczącą odwiedzin pozostałych składa się: ilość osób odwiedzających bibliotekę w celu pomocy w pisaniu dokumentów takich jak np. CV, korzystających z komputera, korzystających z czytelnicy, korzystających z porady oraz biorących udział w warsztatach, konkursach oraz zajęciach czytelnicy.

Gminna Biblioteka Publiczna w Stolnie w 2019 r. realizowała następujące wydarzenia:

- 1) Gminny Bal Karnawałowy, który odbył się 27 stycznia i został zorganizowany przez Gminę Stolno oraz Gminną Bibliotekę Publiczną w Stolnie. Bal karnawałowy połączony został z obchodami Dnia Babci i Dziadka. Na bal przybyli w pięknych strojach przebierańcy, którzy mogli wraz ze swoimi babciami i dziadkami bawić się podczas znanych rytmicznych utworów muzycznych. Podczas imprezy wystąpili lokalni artyści-amatorzy w Gminnym Konkursie Piosenki Biesiadnej. Dla wszystkich uczestników przygotowany został słodki poczęstunek.
- 2) FERIE W GMINIE STOLNO: w dniu 21 stycznia licznie zgromadzone dzieci miały okazję nauczyć się podstaw warsztatu malarskiego od mieszkańca Gminy Pana Tadeusza Rudolfa ze Stolna. Dodatkowo wszyscy mogli samodzielnie ozdobić

wcześniej upieczone babeczki. W dniu 24 stycznia dzieci miały okazję wykonać kolorową pełną słodczy piniatę. Potem przy pomocy kolorowej krepy miały możliwość wyklejenia swojego ulubionego bohatera z bajki. Poza tym, uczestnicy warsztatów mieli okazję dekorować pizzę, którą zjedli z wielką radością. Przez te dwa wspólnie spędzone dni nie zabrakło zabaw przy znanych utworach muzycznych.

- 3) Na zaproszenie Dyrektora Gminnej Biblioteki Publicznej w Stolnie 13 marca przybył pisarz, dziennikarz, scenarzysta filmowy i autor komiksów Zbigniew Masternak. Autor powieści „Księstwo” składającej się z trzech ksiąg: „Chmurolap”, „Niech żyje wolność” i „Szczyryk”. Na podstawie tej powieści powstał film, którego światowa premiera odbyła się w Karlowych Warach podczas 46 Międzynarodowego Festiwalu Filmowego, potem trafił do kin. Wydaną w 2014 r. powieść „Nędzole” zamierza zekranizować wybitny polski reżyser Krzysztof Zanussi. Książki ukazują się w przekładach na języki obce: niemiecki, rosyjski, ukraiński, bułgarski, serbski, macedoński, mongolski. W 2010 r. „Niech żyje wolność” wyszła po wietnamsku w Ho Chi Min. Spotkanie odbyło się w Szkole Podstawowej w Robakowie dla klas II, III i IV. Uczniowie mieli okazję poznać warsztat tworzenia komiksów i samodzielnie wykonać wymyśloną historię związaną z Robakowem.
- 4) W atmosferze Świąt Wielkanocnych odbyły się warsztaty z tworzenia koszyczków z ciasta drożdżowego w Rybieńcu, Robakowie, Cepnie i Stolnie.
- 5) W dniu 8 maja odbyły się obchody Dnia Bibliotekarza. Z tej okazji na zaproszenie Dyrektora GBP w Stolnie przybyli uczniowie klasy I wraz z wychowawcą. Dzieci uczestniczyły w różnych grach i zabawach. Przy tej okazji również dzieci miały możliwość nauczyć się obsługi robotów Photon sterowanych przez tablety.
- 6) Stanowisko biblioteczne miało swoje miejsce również podczas największej imprezy dla dzieci z okazji Dnia Dziecka, jaka odbywa się na strzelnicy w Rybieńcu. Impreza została zorganizowana przez Przewodniczącego Rady Gminy Stolno Pana Pawła Pudrzyńskiego oraz właściciela strzelnicy w Rybieńcu przy współpracy sołectw: Rybieniec, Grubno oraz Stolno.
- 7) W piątek 28 czerwca tydzień po zakończeniu roku szkolnego, odbyła się już po raz czwarty Biblioteczna Odjazdowa Impreza Plenerowa. W 2019 roku motywem przewodnim był Psi Patrol, a w szczególności jego najważniejszy bohater MARSHAL. Na imprezę przybyły przede wszystkim dzieci wraz z rodzinami. Było coś dla każdego: zamki dmuchane, tatuaże dla dzieci, drożdżówki, wata cukrowa, popcorn od Rady Sołectkiej Sołectwa Stolno oraz potrawy serwowane przez LGD „VISTULA-TERRA-CULMENSIS” w ramach Punktu Informacyjnego o działaniach realizowanych w ramach LSR. Na milusińskich czekały różne zabawy, tańce oraz konkursy z nagrodami. Wszyscy mieli możliwość spróbować nauki obsługi robotów Photon. Była możliwość obejrzenia wozu strażackiego, a także można było spróbować laserowego strzelania.
- 8) Gminna Biblioteka Publiczna w Stolnie przystąpiła do projektu w ramach ogólnopolskiej kampanii „Mała książka - wielki człowiek”. Akcja miała na celu zachęcić rodziców do odwiedzania biblioteki i codziennego czytania z dzieckiem. Każdy trzylatek, który przyszedł do biblioteki, otrzymał w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej: książkę „Pierwsze wiersze dla...” oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego, Mały Czytelnik otrzymał naklejkę, a po zebraniu dziesięciu został uhonorowany imiennym dyplomem, a także nagrodą. Wyprawka Czytelnicza „Książką połączeni, czyli o roli czytania w życiu dziecka” to broszura informacyjna, przypominająca o korzyściach wynikających z czytania dzieciom oraz podpowiadająca, skąd czerpać nowe inspiracje czytelnicze. Dzięki tej akcji dziecko poznaje ważne miejsce na czytelniczej mapie dzieciństwa (bibliotekę) i zostaje pełnoprawnym uczestnikiem życia kulturalnego.
- 9) Podczas wakacji w dniach od 15 do 19 lipca w świetlicy wiejskiej w Stolnie odbywały się zajęcia rekreacyjno-sportowe zorganizowane przez Radę Sołecką ze Stolna,

Radnego Gminy Stolno Pana Bartosza Ziółkowskiego i Gminną Bibliotekę Publiczną w Stolnie. Dzieci miały zajęcia sportowe, taneczne, kulinarne oraz muzyczne.

- 10) Dzień pluszowego misia: dnia 25 listopada o godz. 10.00 rozpoczął się konkurs recytatorski. Organizatorem konkursu była Gminna Biblioteka Publiczna w Stolnie. W konkursie brały udział dzieci ze szkół podstawowych z terenu Gminy Stolno, po dwie osoby z klas 0-III. Celem konkursu było: rozwijanie zdolności recytatorskich, upowszechnianie kultury żywego słowa wśród dzieci oraz prezentacja umiejętności uczniów. Ponieważ swe imieniny obchodził Pluszowy miś, dzieci mogły przy tej okazji zadedykować wierszyk swojej ulubionej maskotce, którą ze sobą przyniosły. W przerwie, gdy Komisja obradowała, dzieci mogły poczęstować się pysznymi ciasteczkami i goframi. Największą atrakcją były piniaty w kształcie misia.
- 11) Na warsztatach świątecznych zorganizowanych przez Stowarzyszenie Inicjatywa Stolno oraz Gminną Bibliotekę Publiczną w Stolnie, uczestnicy mogli stworzyć piękny stroik bożonarodzeniowy, warsztaty odbyły się na Sali Narad w Urzędzie Gminy Stolno.

Sport

Gmina Stolno inwestuje w infrastrukturę sportowo – rekreacyjną. Na dzień 31.12.2019 r. na terenie Gminy Stolno funkcjonowało 18 placów zabaw, 13 fitnessów, 5 boisk sportowych oraz 1 miejsce rekreacji w Rybieńcu.

Zdjęcie 1. Miejsce rekreacji w Rybieńcu

Źródło: Opracowanie własne

Podobnie jak w przypadku kultury, tak w sporcie na terenie Gminy Stolno nie ma żadnych ośrodków, które mogłyby uchodzić za głównego animatora sportu. Działania te są podejmowane głównie przez kluby sportowe i stowarzyszenia (a także wcześniej wspomnianą Gminną Bibliotekę Publiczną oraz Urząd Gminy Stolno – stanowisko ds. kultury i kultury fizycznej).

Klub Sportowy „WOJOWNIK”, mieszczący się w Wabczu poza udziałem w zawodach rangi krajowej, rozgrywkach piłki nożnej, organizuje wraz z radą sołecką spotkania integracyjne dla młodzieży i dorosłych, nie tylko z zakresu piłki nożnej.

Uczniowski Klub Sportowy „Robaczki” Robakowo prowadzi sekcję kolarską (zarówno sekcję kolarstwa szosowego, jak i torowego). Ponadto klub szkoli młodych adeptów kolarstwa, przygotowując ich do zawodów na szczeblach wojewódzkich i krajowych. Współpracuje w tym celu z ALKS „STAL” Grudziądz, czyli klubem regularnie prowadzącym treningi kolarzy. Poza tym, UKS organizuje obozy sportowe, angażuje uczestników do różnorodnych form aktywności ruchowej, gier, zabaw i zawodów. Popularyzuje kulturę fizyczną i sport wśród młodzieży.

O rekreację i integrację obywateli Gminy dbają także miejscowe stowarzyszenia. „Stowarzyszenie INICJATYWA Stolno” wspiera inicjatywy lokalne, szczególnie te dotyczące integracji

mieszkańców, ale także od 2004 roku objęło swym patronatem Amatorską Ligę Siatkówki. Rozgrywki te prowadzone są między amatorskimi drużynami, pochodzącymi z terenów Gminy.

Na terenie Gminy Stolno odbywają się cyklicznie następujące imprezy sportowe:

- 1) gminny turniej piłki nożnej,
- 2) gminne biegi przełajowe,
- 3) gminny turniej szachowy,
- 4) gminny turniej piłki plażowej,
- 5) gminny turniej piłki siatkowej,
- 6) gminny turniej piłki halowej.

Na terenie Gminy Stolno znajdują się następujące obiekty sportowe, siłownie plenerowe, place zabaw oraz inne obiekty sportowe:

1. Sale gimnastyczne/hale sportowe:
 - hala sportowa przy szkole podstawowej w Stolnie,
 - hala sportowa przy szkole podstawowej w Robakowie.
2. Boiska:
 - boisko piłkarskie i treningowe w Wabczu,
 - boisko w Rybieńcu,
 - boisko wielofunkcyjne przyszkolne w Stolnie,
 - boisko piłkarskie w Paparzynie,
 - boisko w Cepnie,
 - boisko wielofunkcyjne w Małym Czystym,
 - boisko wielofunkcyjne przyszkolne w Robakowie.
3. Place zabaw:
 - Cepno (huśtawka podwójna, huśtawka pojedyncza, zestaw wieża forteca, piaskownica, belka- równoważnia, zestaw sprawnościowy, stół do tenisa, zestaw sprawnościowy),
 - Gorzuchowo (zjeżdżalnia, konik, huśtawka dla 2 i dla 1 osoby),
 - Grubno (huśtawka dla 2 osób, mała forteca, konik, huśtawka ważka, karuzela, huśtawka bocianie gniazdo),
 - Klęczkowo (huśtawka podwójna, huśtawka równoważnia, ślizgawka, konik, zestaw sprawnościowy),
 - Kobyły (huśtawka podwójna, huśtawka – równoważnia, ślizgawka, konik),
 - Małe Czyste (huśtawka podwójna, huśtawka bocianie gniazdo, huśtawka–równoważnia, zestaw zabawowy, konik, piaskownica, karuzela),
 - Obory (huśtawka podwójna, huśtawka równoważnia, ślizgawka, konik, zestaw sprawnościowy, kosz do koszykówki),
 - Paparzyn – przy stacji paliw (huśtawka podwójna, huśtawka równoważnia, ślizgawka, konik, zestaw sprawnościowy, piaskownica),
 - Paparzyn – boisko (huśtawka podwójna, huśtawka równoważnia, ślizgawka, konik),
 - Pilewice (huśtawka podwójna, huśtawka równoważnia, ślizgawka, konik),
 - Robakowo – ośrodek (karuzela, huśtawka 2 osobowa, huśtawka równoważnia),
 - Rybieniec (huśtawka, ślizgawka, piaskownica, stół do tenisa),
 - Sarnowo (stolik do gry w szachy, stolik do gry w chińczyka, huśtawka podwójna, huśtawka ważka),
 - Stolno (huśtawka równoważnia, ślizgawka, konik),
 - Trzebiełuch (huśtawka, huśtawka równoważnia, ślizgawka, konik drabinki),
 - Wabcz (huśtawka podwójna, ślizgawka, konik, drabinki, karuzela, ścianka wspinaczkowa, huśtawka równoważnia podwójna, kosz do koszykówki),
 - Wichorze (huśtawka podwójna, huśtawka równoważnia, konik, zjeżdżalnia),
 - Zalesie (huśtawka podwójna, huśtawka równoważnia, konik, ślizgawka).
4. Siłownie plenerowe:
 - Cepno (wioślarz, prasa nożna, orbitrek, wyciąg dolny i górny, wahadło),

- Gorzuchowo (prasa nożna, wyciąg dolny, wioślarz, orbitrek),
- Grubno (wioślarz, prasa nożna, orbitrek, wycisk),
- Małe czyste (wioślarz, prasa nożna, orbitrek, wycisk dolny, wyciąg górny, wahadło),
- Paparzyn – przy stacji paliw (wioślarz),
- Paparzyn – boisko (wioślarz, prasa nożna, orbitrek, wahadło),
- Robakowo – ośrodek (prasa nożna, krzesło do wyciskania, wioślarz, orbitrek),
- Rybieniec (prasa nożna, wyciąg dolny, wioślarz, orbitrek),
- Sarnowo (wioślarz, prasa nożna, orbitrek, wyciąg dolny, wyciąg górny),
- Stolno (wioślarz, prasa nożna, orbitrek, wyciąg dolny, wyciąg górny, wahadło),
- Trzebiełuch (orbitrek),
- Wabcz (wioślarz, prasa nożna, orbitrek, wyciąg dolny, wyciąg górny, wahadło),
- Zalesie (orbitrek).

Zdjęcie 2. Obiekty sportowe na terenie Gminy Stolno

Boisko wielofunkcyjne w Małym Czystym

Boisko w Wabczu

Sala gimnastyczna w Stolnie

Boisko w Robakowie

Boisko w Stolnie

Boisko w Stolnie

Sala gimnastyczna w Robakowie

Źródło: Dane z UG Stolno

1.2.2. Edukacja

Żłobki i wychowanie przedszkolne

Na terenie Gminy Stolno nie funkcjonuje żaden żłobek.

Każda ze Szkół Podstawowych na terenie Gminy posiada Oddziały Przedszkolne i klasy „0” – szczegółowe dane w tym zakresie zostały przedstawione w dalszej tabeli. W 2020 roku liczba dzieci w przedszkolach wynosiła 115 i była o 10 wyższa niż w roku 2019 (105 dzieci). Generalnie na przestrzeni lat 2014-2020 liczba ta systematycznie wzrastała, co pokazuje, że zapotrzebowanie na tego typu obiekty stale wzrasta.

Według danych GUS BDL w roku 2019 r. odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (dzieci w wieku 3-5 lat) wynosił 64,4%, a dla porównania rok wcześniej było to 38,2%.

W 2019 roku Gmina Stolno kontynuowała projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w związku z podpisaną z Województwem Kujawsko-Pomorskim Umową nr UM_SE.433.1.200.2017 o dofinansowanie Projektu „Zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego w Gminie Stolno” Nr RPKP.10.02.01-04-0014/17 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej 10. Innowacyjna edukacja, Działania 10.2 Kształcenie ogólne i zawodowe, Poddziałania 10.2.1 Wychowanie przedszkolne, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014–2020. Projekt realizowany był w okresie od 15.06.2018 do 31.08.2019 r. Całkowita wartość projektu 479.999,84 zł, z tego 407.999,86 zł dofinansowanie. Projekt rozliczony i zakończony został w 2019 r.

W ramach projektu:

- 1) Utworzono 40 nowych miejsc wychowania przedszkolnego, z czego 25 w Szkole Podstawowej w Robakowie i 15 w Szkole Podstawowej w Stolnie.
- 2) Zajęciami prowadzonymi w projekcie objęto łącznie 99 dzieci, z czego 95 dzieci poprzez udział w projekcie zwiększyło swoje szanse edukacyjne.
- 3) Zakupiono pomoce dydaktyczne do oddziału przedszkolnego w Szkole Podstawowej w Stolnie oraz do oddziału przedszkolnego w Szkole Podstawowej w Robakowie, za łączną kwotę 46.868,23 zł.
- 4) Zatrudniono nauczycieli wychowania przedszkolnego, tj. 4 nauczycieli do nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego na łączną liczbę etatów 3,92 tj. 2 nauczycieli w oddziale przedszkolnym w SP Stolno (1,96 etatu) i 2 nauczycieli w oddziale przedszkolnym w SP w Robakowie (1,92 etatu).
- 5) Zatrudniono asystentów nauczycieli wychowania przedszkolnego tj. 4 osoby na stanowisku pomocy nauczyciela (asystent nauczyciela) do nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego na łączną liczbę etatów 2,5 tj. po 2 osoby do każdej ze szkół po 1,25 etatu
- 6) Nauczyciele podnieśli kwalifikacje, tj.:
 - finansowano studia podyplomowe (2 nauczycieli) w zakresie pedagogiki specjalnej,
 - zorganizowano kurs pn. „Neurodydaktyka w praktyce dydaktyka” dla 4 nauczycieli,
 - zorganizowano kurs „Metody aktywizujące w nauczaniu” dla 4 nauczycieli.
- 7) Prowadzono zajęcia specjalistyczne w ramach zajęć dodatkowych w oddziałach przedszkolnych, tj. realizowano zajęcia korekcyjno - kompensacyjne, zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy, zajęcia rozwijające kompetencje społeczno - emocjonalne oraz zajęcia z logopedą. Łącznie przez cały okres realizacji projektu zrealizowano 576 godzin.
- 8) Prowadzono dodatkowe zajęcia rozwijające kompetencje społeczno - emocjonalne w oddziałach przedszkolnych. Przez cały okres realizacji projektu zrealizowano łącznie 276 godzin.
- 9) Zorganizowano ponadto dla dzieci przedszkolnych:
 - warsztaty muzyczne - łączna liczba godzin zrealizowanych warsztatów to 25,
 - wyjazd do Baja Pomorskiego w Toruniu na spektakl edukacyjny dla dzieci, w którym wzięły udział łącznie 83 osoby,
 - wyjazd do Kina do Chełmna na poranek edukacyjny dla dzieci, w którym uczestniczyło łącznie 94 dzieci,
 - dogoterapię - 15 godzin zajęć.
- 10) Finansowano wyżywienie dla 40 dzieci na nowoutworzonych miejscach wychowania przedszkolnego w formie obiadu i podwieczorku.

Edukacja podstawowa

W 2019 roku w Gminie Stolno funkcjonowały 3 szkoły podstawowe w strukturze:

- 1) Szkoła Podstawowa z oddziałami przedszkolnymi w Stolnie;
- 2) Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym w Wabczu;
- 3) Szkoła Podstawowa z oddziałami przedszkolnymi w Robakowie;
- 4) Klasy gimnazjalne w Szkole Podstawowej w Stolnie do 31.08.2019 r.;
- 5) Klasy gimnazjalne w Szkole Podstawowej w Robakowie do 31.08.2019 r.

Szkoła Podstawowa im. Komisji Edukacji Narodowej w Wabczu, Uchwałą nr XVII/124/2020 Rady Gminy Stolno z dnia 25 lutego 2020 roku, z dniem 31 sierpnia 2020 roku uległa likwidacji.

Budynki szkolne i otoczenie wokół zarządzane przez dyrektorów jednostek oświatowych spełniają podstawowe wymogi bezpieczeństwa oraz higieny nauki i pracy. Szkoły dysponują salami gimnastycznymi oraz zewnętrznymi urządzeniami sportowymi (boiska do piłki ręcznej, siatkówki, koszykówki, bieżnie) ze sztuczną nawierzchnią. Niemniej jednak w gminie w dalszym ciągu zdiagnozowane są braki lokalowe i sprzętowe w infrastrukturze edukacyjnej.

Gmina Stolno realizowała zadania oświatowe wynikające z ustawy prawo oświatowe i rozporządzeń wykonawczych. Wykonując powyższe zadania Gmina tworzyła warunki do nauczania dla dzieci realizujących obowiązek szkolny, roczne przygotowanie przedszkolne oraz opiekę przedszkolną dla dzieci w wieku 3-5 lat a także zapewniała dostępność do edukacji dla uczniów niepełnosprawnych, finansując dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkół poza terenem gminy. Zadania oświatowe realizowane były przy pomocy środków otrzymywanych z budżetu państwa - subwencji oświatowej oraz ze środków własnych budżetu gminy, a także dotacji i programów finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Tabela 3. Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Stolno, a także granice obwodów tych szkół, od dnia 1 września 2019 r. do 31.08.2020 r.

Lp.	Nazwa szkoły	Adres siedziby szkoły	Granice obwodu szkoły
1.	Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Robakowie	Robakowo 95, 86-212 Stolno	Robakowo, Paparzyn, Obory, Sarnowo, Gorzuchowo, Trzebiełuch, Klęczkowo, Pilewice
2.	Szkoła Podstawowa im. Dariusza Kołodziejka w Stolnie	Stolno 88, 86-212 Stolno	Stolno, Grubno, Małe Czyste, Wielkie Czyste, Zakrzewo, Wichorze, Cepno, Rybieniec
3.	Szkoła Podstawowa im. Komisji Edukacji Narodowej w Wabczu	Wabcz 59, 86-212 Stolno	Wabcz, Wabcz-Kolonia, Łyniec, Kobyły
4.	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Zawodowego w Grubnie	Grubno 86-212 Stolno	-

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 4. Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Stolno, a także granice obwodów tych szkół, od dnia 1 września 2020 r.

Lp.	Nazwa szkoły	Adres siedziby szkoły	Granice obwodu szkoły
1.	Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Robakowie	Robakowo 95, 86-212 Stolno	Robakowo, Paparzyn, Obory, Sarnowo, Gorzuchowo, Trzebiełuch, Klęczkowo, Pilewice
2.	Szkoła Podstawowa im. Dariusza Kołodziejka w Stolnie	Stolno 88, 86-212 Stolno	Stolno, Grubno, Małe Czyste, Wielkie Czyste, Zakrzewo, Wichorze, Cepno, Kobyły, Wabcz, Wabcz-Kolonia, Rybieniec, Łyniec, Kobyły
		Punkt Przedszkolny Wabcz 59 86-212 Stolno	

Źródło: Opracowanie własne.

Szkoły podstawowe prowadzone przez Gminę Stolno od 01.09.2020 r.:

1) Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Robakowie:

W szkole są trzy oddziały przedszkolne dla dzieci 3-5 letnich, jeden oddział dla sześciolatków oraz pojedyncze oddziały w klasach I-VIII.

W 2018 r. szkoła powiększyła swoją powierzchnię poprzez dobudowanie kompleksu przedszkolnego, w którym znajdują się bardzo przestronne trzy klasy, gabinet logopedy, kuchnia, pokój nauczycielski, pomieszczenie gospodarcze, łazienki. Przy budynku znajduje się plac zabaw dla dzieci.

W szkole znajdują się pracownia informatyczna, pracownia chemiczna. Każda klasa posiada własną izbę lekcyjną. W szkole znajduje się gabinet pielęgniarki szkolnej, pokój nauczycielski, biblioteka, gabinet pedagoga. Szkoła posiada stołówkę, w której dzieci spożywają obiady oraz pomieszczenie kuchenne. Szkoła posiada halę sportową o powierzchni 540 m².

Pracownia informatyczna wyposażona jest w komputery stacjonarne i laptopy. Część sprzętu wymaga wymiany na nowszy (komputery stacjonarne) ponieważ są one z 2013 r. Do nauki zdalnej zakupiono 23 laptopy. Szkoła posiada również pracownię mobilną składającą się z 16 laptopów.

W siedmiu klasach znajdują się tablice interaktywne lub monitory interaktywne. Brakuje monitorów interaktywnych w oddziałach przedszkolnych oraz w dwóch klasach SP.

Budynek szkolny jest ocieplony. Teren szkoły jest ogrodzony. Szkoła posiada boisko wielofunkcyjne i boisko zielone. Boiska są dostępne popołudniami dla mieszkańców. Na szkole zainstalowana jest instalacja fotowoltaiczna, w czterech pomieszczeniach zainstalowana jest klimatyzacja.

W roku szkolnym 2019/2020 liczba uczniów w szkole wynosiła 126.

Zdjęcie 3. SP im. Wojska Polskiego w Robakowie

Źródło: <http://robakowo.hg.pl/fusion/news.php>

Na chwilę obecną niezbędne do prawidłowego funkcjonowania szkoły byłoby:

- zakup co najmniej 5 monitorów interaktywnych,
- utworzenie pracowni językowej,
- wymiana komputerów stacjonarnych w pracowni informatycznej,
- wymiana bramy wjazdowej i utworzenie chodnika do szkoły,
- zakup wyposażenia do pracowni chemicznej,
- zakup mebli do 4 klas,
- zakup pomocy dydaktycznych,
- zainstalowanie nagłośnienia na sali gimnastycznej,
- doposażenie biblioteki szkolnej w nowości książkowe, lektury,
- wymiana podłóg,

- remont i odpowiednie wyposażenie stołówki szkolnej,
- zakup programów komputerowych dla logopedy, terapeuty.

2) Szkoła Podstawowa im. Dariusza Kołodziejka w Stolnie:

Szkoła jest dla uczniów miejscem o szczególnym znaczeniu, spędzają tu bowiem znaczną część swojego aktywnego życia. Jest miejscem intensywnego rozwoju psychicznego, fizycznego i społecznego. Obiekt, w którym funkcjonuje Szkoła Podstawowa im. Dariusza Kołodziejka w Stolnie, jest po kapitalnym remoncie, dostosowanym do potrzeb placówki oświatowej. Szkoła posiada przestronne sale lekcyjne wyposażone w tradycyjne, jak i nowoczesne pomoce dydaktyczne. Szkoła dysponuje własną pełnowymiarową salą gimnastyczną m.in. z koszem do koszykówki, drabinkami oraz trybunami. Sala wyposażona jest w toalety i niezależne przebieralnie. Strefa sportowa znajduje się w oddzielnym skrzydle szkoły. Szkoła posiada także plac zabaw dla najmłodszych dzieci oraz siłownię fitness na świeżym powietrzu wraz z urządzeniami. Szkoła posiada również drugą lokalizację w Wabczu, gdzie funkcjonuje punkt przedszkolny dla dzieci 3-5 letnich.

Wokół szkoły jest sieć wewnętrznych dróg pieszych i kołowych wraz z traktami ewakuacyjnymi. Szkoła posiada stanowiska parkingowe dla 20 pojazdów oraz plac gospodarczy z pojemnikami na odpady. Obiekt jest monitorowany.

W roku szkolnym 2019/2020 liczba uczniów w szkole wynosiła 165.

Zdjęcie 4. SP im. Dariusza Kołodziejka w Stolnie

Źródło: <http://zsstolno.hg.pl/fusion/news.php>

Szkoła nie posiada gabinetów specjalistycznych. Szkoła ma w zamiarze, by uczniowie mogli korzystać z pracowni matematyczno-informatycznej wyposażonej w nowoczesny sprzęt komputerowy i multimedialny, a pracownie wzbogacone zostały w zestawy laboratoryjne, dzięki czemu nauczyciele będą mogli prowadzić zajęcia z wykorzystaniem rekwizytów i instalacji oraz z zastosowaniem sprzętu badawczego z zestawów do chemii, fizyki i biologii. Z kolei sprzęt komputerowy posłuży do wykorzystania technologii i urządzeń informatycznych do efektywnego wzrostu wiedzy matematycznej. Brakuje tabletów graficznych, monitorów, sal do zajęć dodatkowych oraz specjalnych sal do relaksacji dla najmłodszych dzieci oraz sal do pracy z dziećmi o szczególnych potrzebach edukacyjnych.

Każda szkoła posiada opracowany i realizowany program profilaktyczny, którego cele i zasady funkcjonowania są ściśle uwarunkowane jej konkretnymi potrzebami i specyfiką środowiska, w którym szkoła funkcjonuje. Programy obejmują wiele kierunków działań związanych z bezpieczeństwem, profilaktyką uzależnień, zdrowiem, ekologią, prawidłowym spędzaniem wolnego czasu. Programy obejmują dzieci i młodzież w różnym wieku, konkretną klasę, etap edukacyjny, grupę konkretnych uczniów. Realizowane są przez pojedynczych nauczycieli, zespoły nauczycieli i całe Rady Pedagogiczne. Planowane są na etap edukacyjny, rok szkolny lub krótszy okres.

W szkołach wzrasta liczba uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych, zarówno tych, którym należy pomagać w przezwyciężaniu ich trudności jak i tych, których zdolności i umiejętności należy rozwijać. Dla uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi opracowywane są Indywidualne Programy Terapeutyczne, zgodnie z którymi realizowane są ich indywidualne potrzeby edukacyjne. Wszystkie szkoły objęte są opieką pedagogiczną oraz logopedyczną. We wszystkich szkołach prowadzone są w miarę potrzeb zajęcia wyrównawcze, rewalidacyjne oraz nauczanie indywidualne.

W 2019 r. zrealizowano jedno zadanie inwestycyjne na budynkach szkół tj. wykonano mikroinstalacje fotowoltaiczne na budynku Szkoły Podstawowej w Stolnie o mocy 48,16 kW i w Robakowie o mocy 42,5 kW. Instalacje zrealizowano z udziałem środków zewnętrznych pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej 3. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie, Działanie 3.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Łączna wartość tego zadania to 355.638,30 zł, a dofinansowanie ze źródeł wskazanych powyżej wyniosło 141.000,00 zł.

Edukacja ponadpodstawowa:

Na terenie Gminy Stolno funkcjonuje jedna placówka ponadpodstawowa tj. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Zawodowego im. Ignacego Łyskowskiego w Grubnie, Grubno 56, 86-212 Stolno. ZS CKZ to placówka, w której uczniowie mogą zdobyć atrakcyjny zawód. Oferuje naukę na następujących kierunkach: technik architektury krajobrazu, technik rolnik, technik hotelarstwa, technik grafiki i poligrafii cyfrowej, technik żywienia i usług gastronomicznych oraz technik mechatronik. W szkole branżowej I stopnia oferuje naukę w zawodzie mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych, operator obrabiarek skrawających oraz kucharz i cukiernik. Szkoła cały czas się rozwija, zapewnia odbycie praktyk zawodowych, współpracuje z różnymi firmami, podnosząc w ten sposób poziom zdobywanej wiedzy, umożliwia zdobycie uczniom prawa jazdy. Szkoła dysponuje 13 nowoczesnymi pracowniami zawodowymi, kształci tak, aby absolwent szkoły był przygotowany do podjęcia pracy po skończeniu edukacji. Szkoła ma 40 stypendystów i odnosimy także sukcesy sportowe w skali kraju, może pochwalić się trzema mistrzami Polski. Szkoła posiada również bazę noclegową – internat z 46 miejscami.

Zdjęcie 5. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Zawodowego w Grubnie

Źródło: <https://grubno.pl/>

Zespół Szkół Centrum Kształcenia Zawodowego w Grubnie jest szkołą z głęboko zakorzenionymi tradycjami rolniczymi. Dynamicznie zmieniająca się sytuacja związana z potrzebami rynku pracy spowodowała konieczność uruchomienia nowych kierunków kształcenia oraz dostosowania bazy dydaktycznej do szkolenia praktycznego. Obecnie ZS CKZ w Grubnie kształci w zawodach rolniczych, gastronomicznych oraz mechanicznych. Wysoka zdawalność egzaminów zawodowych w części praktycznej i teoretycznej jest atutem szkoły a młodzież po ukończeniu szkoły znajduje

zatrudnienie w wyszatkonym zawodzie. Szkoła dysponuje internatem oraz bogato wyposażoną i nowoczesną bazą szkoleniową we wszystkich zawodach w których kształci, jest ośrodkiem egzaminacyjnym i szkoleniowym. We współpracy z organem prowadzącym szkoła realizuje projekty unijnie dzięki którym młodzież nabywa umiejętności praktycznych a szkoła zostaje doposażona w nowoczesny sprzęt edukacyjny.

W przyszłości zaplanowano odbudowę bazy sportowej szkoły, która na ten moment wymaga pewnych inwestycji. Dla szkoły ma to szczególne znaczenie ze względu na liczne medale zdobywane przez naszą młodzież na Mistrzostwach Polski w lekkoatletyce oraz możliwość stworzenia ośrodka szkoleniowego dla przyszłych sportowców. Dla szkoły największą wartością jest inwestycja w młodzież oraz nauczycieli, którzy tworzą niepowtarzalny klimat w szkole oraz nadają sens edukacji w środowisku lokalnym.

Poniższe tabele prezentują szczegółowe informacje na temat rodzajów i liczby placówek oświatowych oraz ich wychowanków.

Tabela 5. Rodzaje i liczba placówek edukacyjnych oraz ich uczniów (2010-2020)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wychowanie przedszkolne											
Liczba przedszkoli/oddziałów	-	-	-	-	1/1	2/2	2/3	2/3	2/4	2/5	3/6
Liczba wychowanków w przedszkolach	-	-	-	-	25	43	45	53	64	105	115
Liczba nauczycieli w przedszkolach [etat]	-	-	-	1	2	2	3	3	5	7	8,04
Liczba oddziałów „0”	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3
Liczba dzieci w oddziałach „0”	42	58	68	54	58	73	60	47	50	52	52
Liczba nauczycieli w oddziałach „0” [etat]	2	2	2	2	2	4,08	3,08	3,08	4	3,98	5
Szkolnictwo podstawowe											
Liczba szkół podstawowych	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Liczba uczniów w szkołach podstawowych	265	326	295	294	287	273	265	284	314	335	336
Liczba nauczycieli w szkołach podstawowych [etaty]	30,06	28,76	25,04	30,69	29,20	41,41	41,07	46,52	51,63	58,50	61,54
Szkolnictwo gimnazjalne											
Liczba gimnazjów	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	-
Liczba uczniów w gimnazjach	188	157	165	155	161	147	143	100	59	17	-
Liczba nauczycieli w gimnazjach [etaty]	21,51	15,73	15,26	14,34	17,39	16,40	15,71	5,67	3,78	1,89	-
Szkolnictwo ponadpodstawowe											
Liczba szkół ponadpodstawowych	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Liczba uczniów w szkołach ponadpodstawowych	516	442	450	437	429	420	402	364	368	498	526

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Stolno

Tabela 6. Liczba uczniów i oddziałów w poszczególnych szkołach w roku szkolnym 2019/2020

L.p.	Szkoła	Rok szkolny 2019/2020				
		Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnio ucz. w klasie	Oddziały „0”	
					Liczba uczniów	Liczba oddziałów
1.	Szkoła Podstawowa w Robakowie	126	8	15,75	20	1
2.	Szkoła Podstawowa w Stolnie	165	10	16,50	32	2
3.	Szkoła Podstawowa w Wabczu	43	7	6,14	0	0
4.	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Zawodowego w Grubnie	498	20	24,90	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Stolno

Tabela 7. Liczba uczniów w poszczególnych klasach w roku szkolnym 2019/2020

Klasa	Rok szkolny 2019/2020
Klasa I	38
Klasa II	45
Klasa III	36
Klasa IV	28
Klasa V	50
Klasa VI	43
Klasa VII	32
Klasa VIII	62
Zespół Szkół Centrum Kształcenia Zawodowego w Grubnie	
Klasa	Rok szkolny 2019/2020
Klasa I	248
Klasa II	98
Klasa III	85
Klasa IV	67

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Stolno

Wyniki sprawdzianów i egzaminów

Poniższe tabele przedstawiają wyniki egzaminu ósmoklasisty oraz egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2019/2020.

Tabela 8. Średnie wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w roku szkolnym 2019/2020

	Gmina Stolno	Powiat chełmiński	Województwo kujawsko-pomorskie	Kraj
Język polski	50%	54%	56%	59%
Matematyka	30%	41%	43%	46%
Język angielski	36%	44%	50%	54%
Język niemiecki	-	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Stolno

Tabela 9. Średnie wyniki matur w roku szkolnym 2019/2020

	Gmina Stolno	Powiat chełmiński	Województwo kujawsko-pomorskie	Kraj
Język polski	43%	-	46%	46%
Matematyka	32%	-	43%	43%
Język angielski	59%	-	61%	62%
Język niemiecki	-	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Stolno

Z powyższych zestawień wynika, że wyniki egzaminów uczniów uczących się w szkołach na terenie Gminy Stolno są niższe niż średnia dla powiatu i województwa, a także niższe niż dla kraju.

Sytuacja demograficzna a edukacja

Warto zauważyć, że na przestrzeni ostatnich lat wzrosła liczba dzieci objętych edukacją. Tendencje te obrazuje poniższa tabela.

Tabela 10. Liczba uczniów w szkołach w latach 2004/2005 – 2019/2020

Szkoła	Liczba uczniów w roku szkolnym															
	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Szkoła Podstawowa w Robakowie	172	170	168	156	144	142	131	123	113	105	112	106	88	111	132	126
Szkoła Podstawowa w Stolnie	130	116	138	107	134	134	146	125	135	124	119	135	130	140	161	165
Szkoła Podstawowa w Wabczu	-	-	-	-	-	61	57	57	54	51	48	42	43	42	48	43
Razem szkoły podstawowe	302	286	306	263	278	337	334	305	302	280	279	283	261	293	341	334
Gimnazjum w Robakowie	114	106	104	111	117	113	108	96	98	85	82	72	69	45	22	-
Gimnazjum Nr 1 w Stolnie	130	128	113	87	88	80	61	67	70	79	75	74	55	37	17	-
Razem gimnazja	244	234	217	198	205	193	169	163	168	164	157	146	124	82	39	-
Zespół Szkół Centrum Kształcenia Zawodowego w Grubnie	513	567	636	695	633	593	516	442	450	437	429	420	402	364	368	498
Razem szkoły ponadpodstawowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ogółem	546	520	523	461	483	530	503	468	470	444	436	429	385	375	380	334
Różnica w stosunku do roku poprzedniego	-	-26	+3	-62	+22	+47	-27	-35	+2	-26	-8	-7	-44	-10	+5	-46

1.2.3. Pomoc społeczna

GOPS w Stolnie:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stolnie prowadzi działalność zgodną z założeniami polityki społecznej państwa. Ośrodek jest jednostką organizacyjną Gminy Stolno i swoim działaniem obejmuje teren Gminy Stolno. Siedzibą Ośrodka jest budynek Urzędu Gminy Stolno. Ogólny nadzór nad działalnością Ośrodka oraz realizacją zadań własnych gminy sprawuje Wójt Gminy Stolno. Nadzór merytoryczny nad działalnością Ośrodka sprawuje Wojewoda Kujawsko-Pomorski za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

Podstawowym celem Ośrodka jest:

- 1) umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne możliwości, uprawnienia i zasoby,
- 2) wsparcie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- 3) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Do zadań Ośrodka w szczególności należy:

- 1) analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- 2) przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawami świadczeń,
- 3) działanie na rzecz aktywności społecznej w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin,
- 4) praca socjalna jako działalność zawodowa skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności, w funkcjonowaniu w środowisku oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi,
- 5) współpraca z organizacjami społecznymi, instytucjami, fundacjami, stowarzyszeniami, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej,
- 6) udzielanie wszelkich informacji mających na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych,
- 7) organizowanie specjalistycznego poradnictwa prawnego, psychologicznego i pedagogicznego,
- 8) sporządzanie bilansu potrzeb i środków w zakresie pomocy społecznej,
- 9) dokonywanie oceny zasobów pomocy społecznej,
- 10) doskonalenie modelu pracy socjalnej poprzez podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Ośrodka.

Zdjęcie 6. GOPS w Stolnie

Źródło: <http://bip66.lo.pl/>

Katalog powodów umożliwiających korzystanie z pomocy społecznej został określony w art. 7 Ustawy o pomocy społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stolnie w analizowanych latach udzielał pomocy z powodów zebranych w poniższej tabeli. Jak wynika z zabranych danych, najwięcej osób korzystało ze świadczeń pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności oraz ubóstwa.

Tabela 11. Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej wg powodów trudnej sytuacji życiowej na terenie Gminy Stolno w latach 2010, 2014, 2019 i 2020.

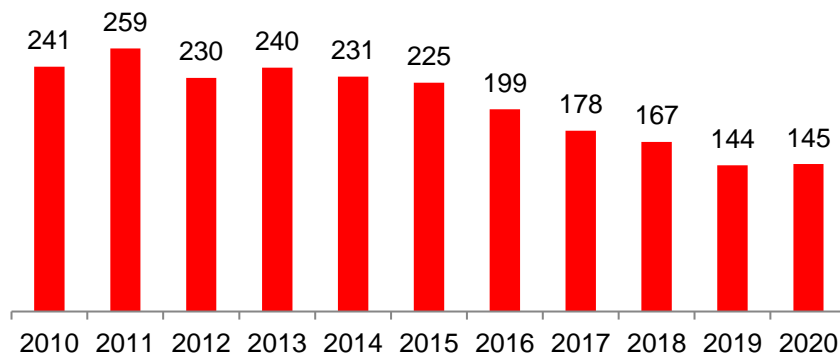
Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin				Liczba osób w tych rodzinach			
	2010	2014	2019	2020	2010	2014	2019	2020
Ubóstwo	197	170	64	43	718	572	158	109
Bezdomność	0	0	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	3	0	0	0	0	0	0	0
Bezrobocie	24	29	14	16	148	160	80	90
Niepełnosprawność	167	179	74	76	613	596	216	226
Długotrwała choroba	47	77	39	38	142	249	93	85
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:	31	55	18	23	122	52	37	52
- rodziny niepełne	50	45	35	33	230	170	133	123
- rodziny wielodzietne	23	28	18	20	87	94	64	65
Alkoholizm	18	10	5	3	113	58	28	19
Narkomania	8	6	4	4	27	16	4	7
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	0	0	0	0	0
Przemoc w rodzinie	5	3	2	5	12	3	2	9
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	1	1	0	0	3	1	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Stolnie

W roku 2019 pomocą społeczną objętych zostały 144 rodziny, a w 2020 roku stan ten wyniósł 145 rodzin.

Jak wynika z poniższego wykresu, od roku 2013 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej na terenie Gminy Stolno systematycznie spadała. Należy jednak mieć na uwadze, że w najbliższych latach może nastąpić wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z uwagi na sytuację pandemiczną. Wstępne diagnozy zapowiadają tragiczne skutki obecnej epidemii, w tym przede wszystkim wzrost bezrobocia, załamanie dochodów gospodarstw domowych, a w konsekwencji poszerzenie się sfery ubóstwa. Dlatego też nie ulega wątpliwości, że tak jak trzydzieści lat temu, systemowi pomocy społecznej przypadnie rola instytucji chroniącej obywateli przed skutkami (po) epidemicznego kryzysu ekonomicznego.

Wykres 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2010-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Stolnie

Kwoty udzielonych świadczeń pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela. Największa wartość, bo ok. 170 tys. zł przypadła w 2019 r. na zasiłki stałe ogółem i tendencja ta utrzymała się również w roku 2020. Zaraz za nimi znajdują się zasiłki okresowe ogółem.

Tabela 12. Kwoty udzielonych świadczeń pomocy społecznej w Gminie Stolno w 2019 i 2020 r.

Forma pomocy	Kwota świadczeń (zł) w 2019 r.	Kwota świadczeń (zł) w 2020 r.
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	41.695	36.481
Zasiłki stałe ogółem	170.610	168.779
Zasiłki okresowe ogółem	118.246	143.649
Schronienie	0	0
Posiłek	50.170	26.216
Usługi opiekuńcze ogółem	0	0
Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	45.023	74.135

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Stolnie

1.2.4. Ochrona zdrowia

Gmina Stolno posiada Gminny Ośrodek Zdrowia w Stolnie będący Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej, który swoją strukturą obejmuje również filię w Robakowie.

W 2019 w GOZ udzielano porad zgodnie z planem w zakresie:

- 1) podstawowej opieki zdrowotnej,
- 2) ginekologii i położnictwa,
- 3) stomatologii.

Zdjęcie 7. SPZOZ w Stolnie

Źródło: Dane UG w Stolnie

W GOZ Stolno w 2019 r. wykonano remont zagrzybionych ścian pomieszczeń magazynowych, pomieszczenia dla sprzątaczk i pomieszczenia na odpady medyczne, na poziomie poniżej parteru położono na wylewkach betonowych kafelki, wymieniono rury ściekowe. Ponadto zakupiono zgodnie z planem myjkę ultradźwiękową do narzędzi stomatologicznych.

W poniższej tabeli zestawiono wszystkie świadczenia medyczne realizowane przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Stolnie:

Tabela 13. Świadczenia realizowane w SPZOZ w Stolnie

Świadczenia medyczne	Opis
Porady lekarza podstawowej opieki zdrowotnej	<ul style="list-style-type: none"> porady stacjonarne i wizyty domowe (w 2019 r. zrealizowano łącznie 14244 porad i wizyt)
Porady stacjonarne i wizyty domowe pielęgniarki środowiskowo – rodzinnej	<ul style="list-style-type: none"> są realizowane (w 2019 r. wykonano 767 porad i wizyt)
Porady stacjonarne i wizyty domowe położnej	<ul style="list-style-type: none"> są realizowane (w 2019 r. wykonano 764 porady i wizyty)
Pielęgniarka środowiska nauczania i wychowania	<ul style="list-style-type: none"> fluoryzacja zębów, bilanse, pomoc doraźna w stanach nagłego zachorowania lub urazu.
Porady lekarza ginekologiczno-położnicze	<ul style="list-style-type: none"> są realizowane (w 2019 r. wykonano 720 porad i wizyt)
Świadczenia stomatologiczne	<ul style="list-style-type: none"> ogólnostomatologiczne (leczenie zębów, leczenie protez zębowych), świadczenia ogólnostomatologiczne udzielane uczniom.
Profilaktyczne badania zdrowej populacji dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> badania bilansowe.
Profilaktyczne badania osób pełnoletnich	<ul style="list-style-type: none"> profilaktyka POCHP - program dla palących, profilaktyka chorób układu krążenia i cukrzycy, profilaktyka raka szyjki macicy.
Profilaktyczne akcje zewnętrzne	<ul style="list-style-type: none"> badania wzroku, badania słuchu.

Źródło: Raport o stanie Gminy Stolno za 2019 rok

W tym miejscu należy wspomnieć, że w ochronie zdrowia zdiagnozowano zapotrzebowanie na gabinety specjalistyczne, przede wszystkim rehabilitacyjne.

Liczba pacjentów w 2019 roku, korzystających z usług świadczonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej to 14 175 osób i wg poniższej tabeli widać, że liczba ta w ostatnich latach spadała.

Liczba porad udzielonych w 2019 roku w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (porady lekarskie) wynosiła 14 895 i tutaj również da się zauważyć, że na przestrzeni ostatnich lat liczba ta spadała.

Tabela 14. Liczba porad zdrowotnych udzielonych na terenie Gminy Stolno (2012-2019)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Podstawowa opieka zdrowotna - porady	15 913	15 637	14 770	17 582	17 174	15 007	14 440	14 175
Ambulatoryjna opieka zdrowotna - porady lekarskie	16 938	16 587	15 567	18 414	17 938	15 702	15 165	14 895

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W Gminie funkcjonuje jedna apteka mieszcząca się w budynku Urzędu Gminy Stolno.

1.2.5. Działalność organizacji pozarządowych

Gmina Stolno dążąc do stworzenia demokratycznego ładu społecznego, jako istotny czynnik uznaje budowę społeczeństwa obywatelskiego, którego bazą jest ściśle partnerstwo między administracją publiczną, a organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby wrażliwe społecznie.

Partnerstwo to ma na celu lepsze wykonywanie zadań Gminy Stolno poprzez możliwe pełne wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych.

Zakładanym efektem współpracy jest zwiększenie skuteczności i efektywności działań związanych z realizacją zadań publicznych i dalszy wzrost partycypacji społecznej w rozwiązywaniu problemów lokalnych.

Program współpracy Gminy Stolno z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2019, określa cele, zasady, formy współpracy, priorytetowe zadania publiczne, okres i sposób realizacji. Jednocześnie wskazuje zakładaną wysokość środków przeznaczonych na jego realizację. Program precyzuje również tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych powoływanych do opiniowania ofert w konkursie ofert.

Program tworzony jest we współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach konsultacji społecznych.

Celem głównym Programu jest budowanie partnerstwa pomiędzy Gminą Stolno, a organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, służącego rozpoznawaniu i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz wzmocnieniu roli aktywności obywatelskiej w rozwiązywaniu problemów lokalnych.

Celami szczegółowymi Programu są:

- poprawa jakości życia poprzez pełniejsze zaspokojenie potrzeb mieszkańców Gminy,
- racjonalne wykorzystanie środków finansowych,

- integracja organizacji lokalnych obejmujących zakresem działania sferę zadań publicznych,
- otwarcie na innowacyjność i konkurencyjność w wykonywaniu zadań publicznych,
- promowanie i wzmacnianie postaw obywatelskich,
- wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych i rozwój wolontariatu,
- poprawa jakości usług publicznych i zapewnienie ich efektywniejszego wykonania,
- umocnienie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie i swoje otoczenie,
- wspieranie działań na rzecz ekonomii społecznej.

Tabela 15. Organizacje pozarządowe Gminy Stolno

L.p.	Nazwa	Cel działania organizacji	Rok założenia
1.	Koło Gospodyń Wiejskich w Robakowie	Celem działania organizacji jest szereg działań mających na celu wyposażenie członkiń w umiejętności, które pozwalałyby im na racjonalne gospodarowanie zasobami gospodarstwa domowego. Celem działania kobiet jest również reprezentowanie interesów kobiet wiejskich oraz podejmowanie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych. Podejmowane działania kobiet to m.in. przygotowanie potraw, pieczenie, warsztaty rękodzielnicze.	2019 r.
2.	Koło Gospodyń Wiejskich w Stolnie	Celem działania organizacji jest szereg działań mających na celu wyposażenie członkiń w umiejętności, które pozwalałyby im na racjonalne gospodarowanie zasobami gospodarstwa domowego. Celem działania kobiet jest również reprezentowanie interesów kobiet wiejskich oraz podejmowanie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych. Podejmowane działania kobiet to m.in. przygotowanie potraw, pieczenie, warsztaty rękodzielnicze.	2019 r.
3.	Koło Gospodyń Wiejskich „Babki z Klasą” w Paparzynie	Celem działania organizacji jest szereg działań mających na celu wyposażenie członkiń w umiejętności, które pozwalałyby im na racjonalne gospodarowanie zasobami gospodarstwa domowego. Celem działania kobiet jest również reprezentowanie interesów kobiet wiejskich oraz podejmowanie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych. Podejmowane działania kobiet to m.in. przygotowanie potraw, pieczenie, warsztaty rękodzielnicze.	2019 r.
4.	Stowarzyszenie „Lepsze Jutro” z Gorzuchowa	Celem działania organizacji jest działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.	2011r.
5.	Stowarzyszenie Inicjatywa Stolno	Celem organizacji jest wprowadzanie i upowszechnianie kultury fizycznej, działalność na rzecz dzieci i młodzieży w tym wypoczynku dzieci i młodzieży, działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, promocja i rozwój wolontariatu.	2004 r.

6.	Polski Komitet Pomocy Społecznej-Zarząd Gminny w Stolnie	Celem organizacji jest wspieranie i integrowanie społeczności w tym dzieci, młodzieży niepełnosprawnej oraz podejmowania działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz działalność na rzecz seniorów i osób w wieku emerytalnym.	1959 r.
7.	Lokalna Grupa Działania Vistula Terra Culmensis-Rozwój przez Tradycję	Celem stowarzyszenia jest rozwijanie się wykorzystując dostępne bogactwa naturalno – kulturowe.	2006 r.
8.	Ochotnicza Straż Pożarna w Robakowie	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z innymi instytucjami i organizacjami społecznymi, -branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i innych klęsk, - uświadamianie ludności o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami oraz przygotowywanie jej do udziału w ochronie przeciwpożarowej, -branie udziału w obronie cywilnej, -rozwijanie wśród członków osp zainteresowań w dziedzinie kultury, oświaty i sportu, -wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz niniejszego statutu.	2001 r.
9.	Ochotnicza Straż Pożarna w Rybieńcu	Celem ochotniczej straży pożarnej jest: 1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobiegania pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z innymi instytucjami i organizacjami społecznymi 2. Branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i innych klęsk 3. Uświadamianie ludności o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami oraz przygotowywanie jej do udziału w ochronie przeciwpożarowej 4. Branie udziału w obronie cywilnej 5. Rozwijanie wśród członków osp zainteresowań w zakresie kultury, oświaty i sportu 6. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz niniejszego statutu.	2001 r.
10.	Ochotnicza Straż Pożarna w Małym Czystem	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z innymi instytucjami i organizacjami społecznymi, -branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i innych klęsk, - uświadamianie ludności o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami oraz przygotowywanie jej do udziału w ochronie przeciwpożarowej, -branie udziału w obronie cywilnej, -rozwijanie wśród członków osp zainteresowań w zakresie kultury, oświaty i sportu, -wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz niniejszego statutu.	2001 r.
11.	Klub Sportowy „Wabcz” Wojownik	Krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży i dorosłych na terenie działania klubu oraz wychowanie dzieci i młodzieży przez kulturę fizyczną i sport.	2010 r.

12.	Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół ZS CKP im. Ignacego Łyskowskiego w Grubnie	Kultywowanie pamięci i tradycji szkoły - nawiązywanie i utrzymywanie więzi łączących absolwentów szkoły - pozyskiwanie funduszy na rozwój placówki, promowanie działalności i osiągnięć szkoły oraz pracy i życia jej absolwentów -służenie szkole pomocą materialną; Udzielanie wsparcia członkom znajdującym się w niedostatku i chorobie.	2006 r.
13.	Stowarzyszenie Grubno Szkoła bez granic	1. Wspieranie działań promujących szkołę i popularyzacja historii szkoły, 2. Wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży, 3. Tworzenie lokalnych systemów stypendialnych, 4. Współdziałanie w rozwoju bazy materialnej szkoły, w tworzeniu lepszych warunków do pracy dydaktyczno-wychowawczej, 5. Wspieranie aktywnego uczestnictwa szkoły w działalności na rzecz środowiska lokalnego, 6. Działalność charytatywna, 7. Rozwijanie współpracy międzynarodowej, 8. Promocja i organizacja wolontariatu, 9. Rozwój kultury fizycznej, sportu i turystyki, 10. Działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży, 11. Pomoc społeczna, w tym pomoc pracownikom szkoły, uczniom i ich rodzinom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, 12. Działalność na rzecz integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, 13. Promocja aktywności zawodowej i podnoszenie kwalifikacji kadry szkoły poprzez organizowanie szkoleń dla pracowników, 14. Promocja rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa oraz upowszechnianie i ochrona praw dziecka, 15. Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, 16. Podejmowanie działań na rzecz wyrównywania szans i wspierania osób wykluczonych w tym osób niepełnosprawnych oraz w wieku emerytalnym, 17. Rozwój kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, 18. Działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego, 19. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.	2021 r.

Źródło: Opracowanie własne

1.2.6. Bezpieczeństwo

W dwóch poniższych tabelach zebrano najważniejsze informacje z policji dotyczące bezpieczeństwa na terenie Gminy Stolno.

Tabela 16. Interwencje na terenie Gminy w latach 2015-2020

Interwencje na terenie gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Interwencje publiczne	46	34	67	74	85	88
Interwencje domowe	41	77	65	57	79	81
Niebieskie karty	16	21	12	9	19	11

Źródło: Dane z policji

Jak wynika z powyższej tabeli każdy z rodzajów interwencji był wyższy w roku 2020, niż rok wcześniej, za wyjątkiem niebieskich kart.

Tabela 17. Liczba zdarzeń drogowych

Liczba zdarzeń drogowych	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Wypadki	112	112	127	120	123	99
Kolizje	8	8	6	5	1	2
Zabici	1	1	2	3	1	0
Ranni	10	12	5	5	2	3

Źródło: Dane z policji

Jak wynika z powyższej tabeli liczba zdarzeń drogowych była niższa/dla wypadków i ofiar śmiertelnych w roku 2020, niż rok wcześniej.

Dane dotyczące ochrony p. pożarowej w Gminie Stolno w latach 2015-2020 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 18. Dane dotyczące OSP na terenie Gminy Stolno

	Rok 2015			Rok 2016			Rok 2017			Rok 2018			Rok 2019			Rok 2020		
	Ilość	Załów	Strażaków	Ilość	Załów	Strażaków	Ilość	Załów	Strażaków	Ilość	Załów	Strażaków	Ilość	Załów	Strażaków	Ilość	Załów	Strażaków
Požary	28	42	210	13	19	97	6	9	44	17	25	127	19	28	142	23	34	171
Miejscowe zagrożenia	92	138	690	100	149	758	85	127	637	117	174	877	63	94	471	57	85	422
Alarmy fałszywe	3	5	20	0	0	0	5	7	34	1	1	6	3	5	24	2	3	14

Źródło: Dane UG Stolno

Jeżeli chodzi z kolei o stan monitoringu na terenie Gminy to w przypadku budynków publicznych będących własnością Gminy Stolno monitorowane kamerą są budynki:

- 1) dwóch szkół tj. Szkoła Podstawowa w Stolnie i Szkoła Podstawowa w Robakowie,
- 2) świetlicy wiejskiej w Cepnie.

2. Sfera przestrzenna

2.1. Środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe

2.1.1. Rzeźba terenu

Najistotniejsze znaczenie dla tworzenia się rzeźby terenu Gminy Stolno miało ostatnie zlodowacenie. Wtedy to wytworzyła się wysoczyzna morenowa, w szczególności w centralnej części gminy oraz liczne rynny glacialne i zagłębienia wytopiskowe³.

Według fizyczno-geograficznego podziału J. Kondrackiego teren Gminy Stolno położony jest w obrębie mezoregionu Pojezierza Chełmińskiego. Przeważającym elementem jest płaska, miejscami falista wysoczyzna morenowa, która wznosi się na wysokość 85 - 95 m n.p.m. Powierzchnia wysoczyzny w przeważającej części skłania się z południowego-wschodu na północny-zachód. Urozmaiceniem powierzchni morenowej są nieliczne pagórki morenowe (5- 10 m wysokości względnej), a także rozcinają ją niewielkie rynny polodowcowe, z których do największych zalicza się dolina Browiny, rynny jezior: Papowskiego, Jeleniec, Bartlewskiego oraz Młyńskiego. Ponadto powierzchnię wysoczyzny urozmaicają liczne występujące zagłębienia wytopiskowe, których dna są podmokłe, bądź wypełniają je niewielkie „oczka” wodne⁴.

Największa dolina Powiatu Chełmińskiego, czyli dolina Wisły wykształciła się również po ustąpieniu ostatniego zlodowacenia. Na obszarze Gminy Stolno znajduje się niewielki fragment tej doliny o wysokim zboczu w rejonie wsi Wabcz, a dokładnie w bezpośrednim sąsiedztwie grodziska – Poganka⁵.

2.1.2. Gleby

Gmina Stolno jest obszarem typowo rolniczym. Gleby na terenie gminy są bardzo dobrej jakości i należą do najlepszych w województwie kujawsko-pomorskim Są one jednym z najcenniejszych zasobów przyrodniczych na obszarze gminy i sprzyjają rozwojowi rolnictwa na tym terenie. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 8 016 ha i stanowi ponad 80% całkowitej powierzchni Gminy Stolno.

Na terenie Gminy Stolno występują gleby czarne właściwe i brunatne, uzupełnione częściowo glebami płowymi i brunatnymi zdegradowanymi powstałymi z piasków gliniastych, mocnych, pyłów i piasków gliniastych zwykłych.

Teren gminy położony jest w zasięgu 3 regionów glebowo-rolniczych:

- Region Chełmżyński (przeważający na obszarze gminy),
- Region Dolnej Wisły – w północnym i wschodnim fragmencie obszaru gminy,
- Region Radzyński – w południowo-wschodnim fragmencie obszaru gminy.

Skalami macierzystymi gleb są przede wszystkim margliste gliny zwałowe lekkie i średnie oraz pyły wodnego pochodzenia. Powstały na nich gleby brunatne i płowe oraz czarne ziemie. W Regionie Dolnej Wisły występują gleby aluwialne. Region Radzyński tworzą natomiast gleby brunatne zbudowane z lekkich i średnich glin zwałowych⁶.

³ Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Stolno na lata 2018 - 2021

⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stolno

⁵ Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Stolno na lata 2018 - 2021

⁶ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stolno na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025

2.1.3. Szata leśna

Cennym zasobem gminy, przede wszystkim jako element atrakcyjności krajobrazu w zachodniej jej części są lasy. Tereny leśne zajmują powierzchnię 1 278,03 ha. Największy obszar zajmuje bór mieszany świeży. Istotną rolę, szczególnie z ekologicznego punktu widzenia, pełnią liczne zadrzewienia, zakrzewienia, w dolinach strug i podmokłych łąk oraz ciągi szpalerowe drzew wzdłuż dróg. Lasy publiczne, które dominują w zasobach leśnych są w zarządzie Nadleśnictwa Jamy.

Pod względem wskaźnika lesistości Gmina Stolno zalicza się do gmin o małej lesistości, mimo to jest najbardziej zalesionym obszarem w powiecie chełmińskim. Powierzchnia lasów na terenie gminy wynosi 1 241,18 ha, co stanowi 12,6% ogólnej powierzchni gminy. Jest to wartość zdecydowanie wyższa niż średnia dla powiatu chełmińskiego (6,8%), jednak dużo niższa niż dla województwa kujawsko-pomorskiego (23,5%).

Tabela 19. Lasy na terenie Gminy Stolno

	2010	2014	2019
Grunty leśne ogółem (ha)	1 274,10	1 273,69	1 278,03
Lasy ogółem (ha)	1 241,60	1 241,25	1 241,18
Lesistość w %	12,6	12,6	12,6
Grunty leśne publiczne ogółem (ha)	1 177,20	1 176,79	1 176,84
Grunty leśne prywatne (ha)	96,90	96,90	101,19
Lasy publiczne ogółem (ha)	1 144,70	1 144,35	1 144,69
Lasy prywatne ogółem (ha)	-	96,90	96,49

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

2.1.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Gmina Stolno położona jest w regionie wodnym Dolnej Wisły, usytuowana jest w obrębie 4 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych:

- 1) Kanał Główny do Żackiej Strugi z Żacką Strugą
- 2) Kanał Główny od Żackiej Strugi do ujścia z Rudniczanką od wpływu do jez. Rudnickiego Wielkiego
- 3) Fryba
- 4) Młynówka.

Sieć wodną na terenie gminy stanowi rzeka Fryba (zwana także Browiną), Struga Papowska, Struga Sadzka i Struga Żaki. Fryba jest prawobocznym dopływem Wisły o długości 40 km i powierzchni zlewni 367 km², z czego 8,250 km² (nieuregulowane) przepływa przez Gminę Stolno. Najważniejszymi jej dopływami są: Rów z Chełmży, Kanał Miłkusz, Struga Papowska oraz Kanał Starogrodzki. Od wielu lat Fryba zalicza się do najbardziej zanieczyszczonych rzek w regionie. Zlewnia Fryby cechuje się

dobrymi glebami, a także niewielką lesistością. Intensywnie rozwinięte rolnictwo w tym regionie jest źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych⁷.

Struga Papowska płynie rynną subglacialną, przepływając przez śródpolne, eutroficzne jeziora: Jezioro Papowskie, Jelenieckie, Czyste Wielkie i Małe. Ma ujście do rzeki Fryby na 8 km jej biegu. Całkowita długość Strugi Papowskiej wynosi 16 km, w tym na obszarze Gminy Stolno – 4,580 km⁸.

Struga Żaki (10,600 km w obrębie Gminy Stolno) należy do zlewni Kanału Głównego, odprowadzającego wody do Wisły. Struga Sadzka przepływa przez Gminę Stolno na długości 8,907 km⁹.

Poza wodami płynącymi na obszarze Gminy Stolno znajduje się 9 jezior. Mimo, że nie są to zbyt duże jeziora, jednak pełnią one istotną funkcję ekologiczną. Największymi z nich są jezioro Czyste (28,5 ha) oraz jezioro Robakowskie (25 ha).

Gmina Stolno pomimo położenia w bliskiej odległości od Wisły, nie jest zagrożona podtopieniami. Związane to jest z usytuowaniem gminy na wysoczyźnie¹⁰.

Wody podziemne

Zgodnie z podziałem kraju na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd), obszar Gminy Stolno zlokalizowany jest w obrębie JCWPd nr 29 (północna część gminy) oraz JCWPd nr 38 (centralna i południowa część gminy).

Obszar Gminy Stolno jest położony w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 131 Chełmno. Poziom zbiornikowy tworzą utwory piętra czwartorzędowego powiązane z wysoczyznowym poziomem wodonośnym, zbudowanym z piasków interstacjalnych ostatniego zlodowacenia, a lokalnie piasków subglacialnych oraz piaszczysto-żwirowej serii interglacjalu eemskiego. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi 10-30 m i występuje zazwyczaj pod 20-40 m nakładem utworów słabo przepuszczalnych. Powyżej warstwy wodonośnej uznanej jako poziom zbiornikowy znajduje się warstwa wodonośna o gorszych parametrach. Zbiornik cechuje się dobrymi parametrami m.in. współczynnik filtracji kształtuje się na poziomie 30-70 m/d¹¹.

2.1.5. Klimat

Wg <https://pl.climate-data.org> Stolno leży na 87 m nad poziomem morza. W Gminie Stolno klimat jest umiarkowanie ciepły. Opady deszczu są znaczące, występują nawet podczas suchych miesięcy. Opierając się na klasyfikacji klimatu Köppena i Geigera, ten klimat został zaklasyfikowany jako Cfb. Średnioroczna temperatura wynosi 9.0 °C. Około 647 mm opadów występuje rocznie.

Na kolejnym wykresie przedstawiono klimatogram Gminy.

⁷ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stolno

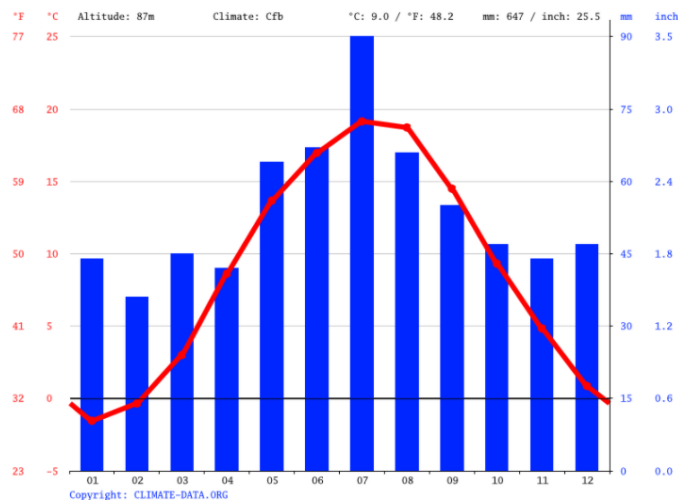
⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stolno

⁹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stolno

¹⁰ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stolno na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025

¹¹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stolno na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025

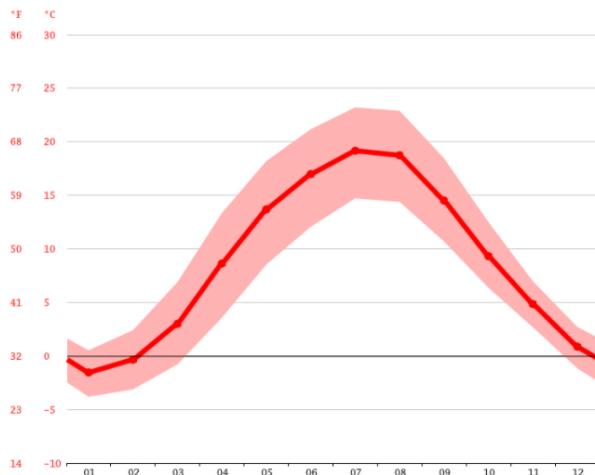
Wykres 5. Klimatogram Gminy Stolno

Źródło: <https://pl.climate-data.org>

Najsuchszym miesiącem jest luty. Występują w tym czasie opady na poziomie 36 mm. W lipcu opady osiągają wartość szczytową, ze średnią 90 mm.

Wykres 6. Wykres temperaturowy Gminy Stolno

Źródło: <https://pl.climate-data.org>

Najcieplejszym miesiącem ze średnią 19.2°C jest lipiec. Ze średnią -1.5 °C najzimniejszym miesiącem jest styczeń.

Tabela 20. Tabela klimatu Gminy Stolno

	styczeń	luty	Marsz	Kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Śr. Temperatura (° C)	-1.5	-0.4	3	8.6	13.7	17	19.2	18.7	14.5	9.3	4.8	0.9
Min. Temperatura (° C)	-3.8	-3.1	-0.8	3.6	8.5	12.1	14.7	14.4	10.7	6.4	2.7	-1.2
Max. Temperatura (° C)	0.5	2.4	6.9	13.3	18.2	21.2	23.2	22.9	18.5	12.5	7	2.7
Opady / Opady deszczu (mm)	44	36	45	42	64	67	90	66	55	47	44	47
Wilgotność(%)	84%	82%	77%	69%	68%	68%	71%	71%	74%	80%	87%	85%
Deszczowe dni (d)	8	7	8	7	9	9	10	8	7	7	7	8

Źródło: <https://pl.climate-data.org>

Opady wahają się na poziomie 54 mm pomiędzy najsuchszym a najmokrzejszym miesiącem. Wahania roczne temperatur wynoszą 20.7°C.

2.1.6. Ochrona przyrody

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska na terenie Gminy Stolno znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- pomniki przyrody,
- użytki ekologiczne.

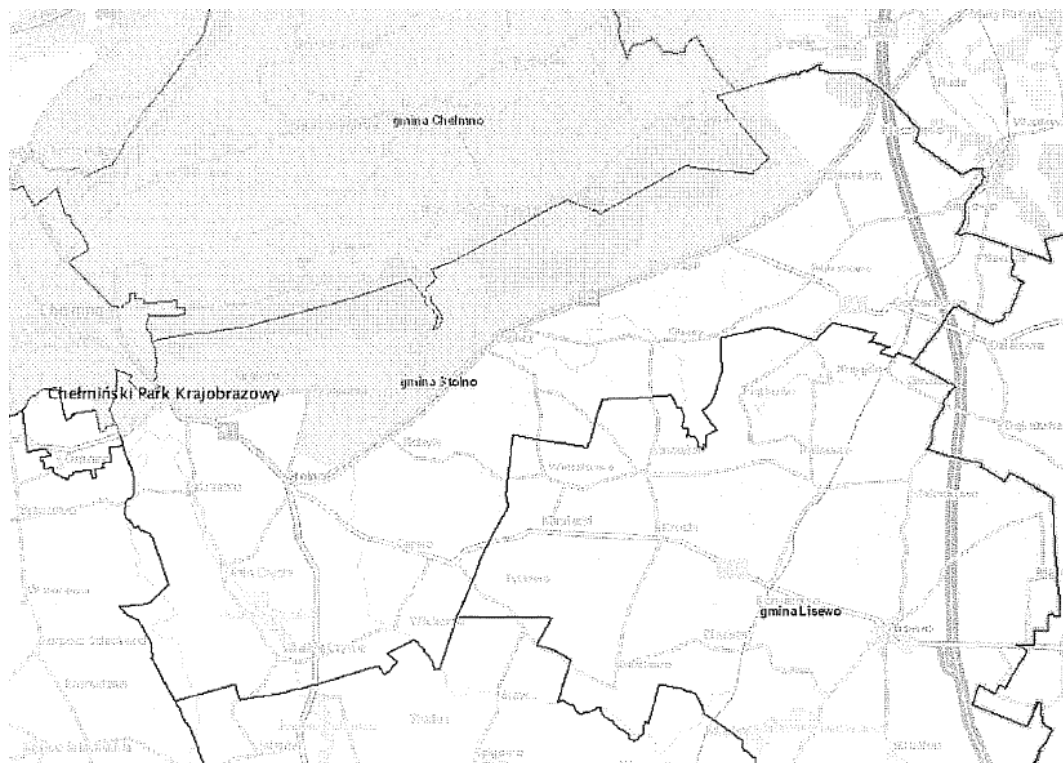
Parki krajobrazowe:

Na terenie Gminy Stolno znajduje się Chełmiński Park Krajobrazowy, który utworzony został 13.06.1998 r. Powierzchnia parku wynosi 22 336 ha, w tym na terenie Gminy Stolno 2 975 ha, co stanowi 13,3% jego powierzchni.

Obecnie obowiązującym aktem prawnym dla Chełmińskiego Parku Krajobrazowego jest Rozporządzenie Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Nr 19/2—5 z dnia 8 września 2005 r. w sprawie Chełmińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. Nr 108, poz. 1874, ze zm.).

Na poniższej mapce przedstawiono zasięg Chełmińskiego Parku Krajobrazowego na terenie Gminy Stolno.

Mapa 2. Lokalizacja Chełmińskiego Parku Krajobrazowego na terenie Gminy Stolno

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stolno na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025

W celu kierowania parkiem krajobrazowym Wojewoda Kujawsko-Pomorski zarządzeniem nr 349/2005 z dnia 8 września 2005 r. powołał Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego z siedzibą w Świeciu.

Dla Chełmińskiego Parku Krajobrazowego nie ma sporządzonego planu ochrony.

Na obszarze Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego stwierdzono występowanie gatunków roślin pod całkowitą ochroną i pod częściową. Większość roślin chronionych to jednocześnie gatunki zagrożone wyginięciem, zamieszczone w „Czerwonej Księdze”.

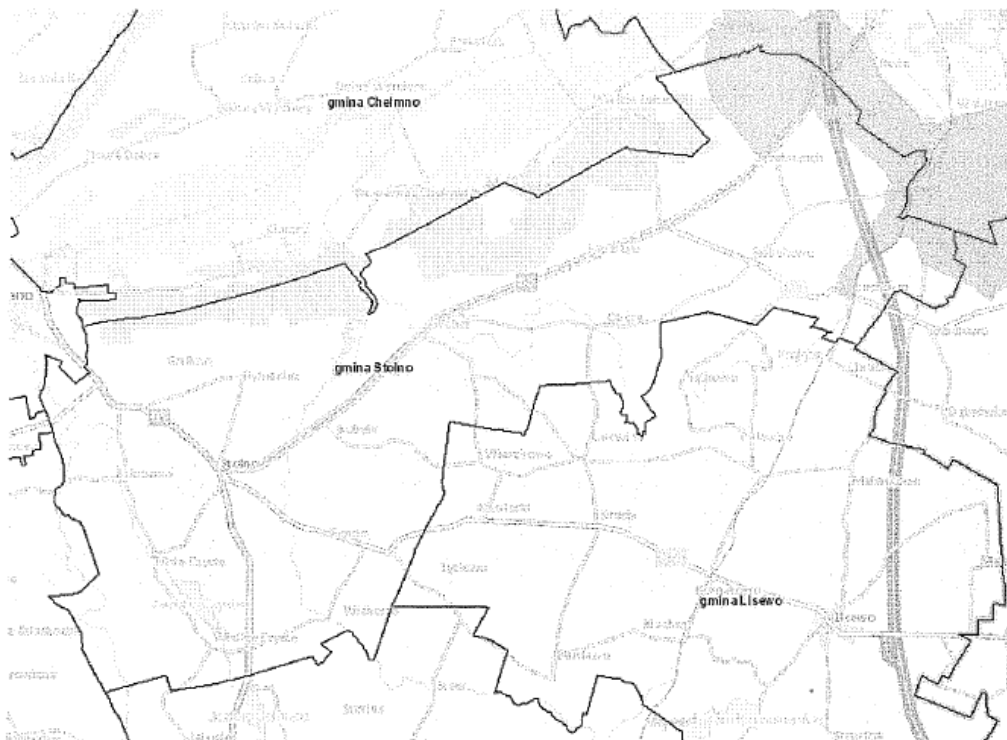
Obszary Chronionego Krajobrazu:

Na terenie gminy Stolno znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły. Powierzchnia obszaru wynosi 12 287,49 ha, w tym na terenie Gminy Stolno 150 ha, co stanowi 1,2% jego powierzchni.

Obowiązującym aktem prawnym dla niniejszego obszaru jest Uchwała nr X/253/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły 9Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. Z 2015 r., poz. 2574).

Na poniższej mapce przedstawiono zasięg obszaru chronionego krajobrazu na terenie Gminy Stolno.

Mapa 3. Lokalizacja OChK Strefy Krawędziowej Doliny Wisły na terenie Gminy Stolno

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stolno na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów na terenie OChK Strefy Krawędziowej Doliny Wisły obejmują ochronę istniejących form geomorfologicznych i naturalnego ukształtowania skarpy wiślanej w obrębie Kotliny Grudziądzkiej, Doliny Kwidzyńskiej, Pojezierza Chełmińskiego oraz ochronę roślin i zieleni wiejskiej.

Użytki ekologiczne:

Na terenie Gminy Stolno ustanowiono 13 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 6,7 ha, których charakterystykę przedstawiono w poniższej tabeli:

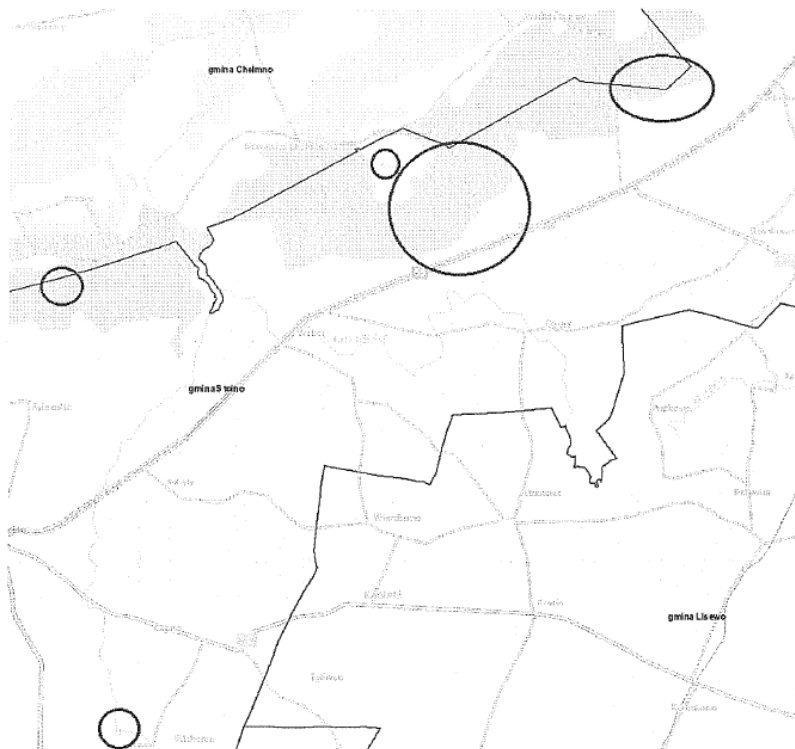
Tabela 21. Charakterystyka użytków ekologicznych ustanowionych na terenie Gminy Stolno

Nazwa	Lokalizacja	Rodzaj	Data ustanowienia	Powierzchnia [ha]
Rybiec I	działka nr 134/3LP	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	2004-03-09	0.7900
nie nadano nazwy	działka nr 101/2LP	bagno	1998-06-13	0.5300
nie nadano nazwy	działka nr 123/2LP	torfowisko	1998-06-13	0.3200
nie nadano nazwy	działka nr 146/3LP	torfowisko	1998-06-13	0.7800
nie nadano nazwy	działka nr 148/4LP	torfowisko	1998-06-13	0.9500
nie nadano nazwy	działka nr 166LP	torfowisko	1998-06-13	0.2800
nie nadano nazwy	działka nr 167LP	torfowisko	1998-06-13	0.9700
nie nadano nazwy	działka nr 167LP	torfowisko	1998-06-13	1.4400
nie nadano nazwy	działka nr 168LP	torfowisko	1998-06-13	1.1400
nie nadano nazwy	działka nr 168LP	torfowisko	1998-06-13	0.2900
nie nadano nazwy	działka nr 169/1LP	torfowisko	1998-06-13	0.8800
nie nadano nazwy	działka nr 171/3LP	bagno	1998-06-13	0.3900
nie nadano nazwy	działka nr 168LP	bagno	2004-02-20	0.3800

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/>

Lokalizację użytków ekologicznych przedstawiono natomiast na poniższej mapce.

Mapa 4. Lokalizacja użytków ekologicznych ustanowionych na terenie Gminy Stolno

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stolno na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025

Pomniki przyrody

Na terenie Gminy Stolno ustanowiono 37 pomników przyrody, których szczegółową charakterystykę przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 22. Pomniki przyrody na terenie Gminy Stolno

Lp.	KOD	Lokalizacja	Opis
1.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1788	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Łunawy, oddz. 166 a	drzewo (gatunek: Robinia akacja (Robinia biała; Grochodrzew) - Robinia pseudoacacia; pierśnica: 102cm; obwód: 320cm; wysokość: 30m)
2.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1789	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Chełmno, oddz. 171 j	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 120cm; obwód: 377cm; wysokość: 37m)
3.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1790	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Chełmno, oddz. 138 h	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 105cm; obwód: 330cm; wysokość: 32m)
4.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1791	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Chełmno, oddz. 138 i	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 112cm; obwód: 352cm; wysokość: 27m)
5.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1792	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Chełmno, oddz. 138 i	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 90cm; obwód: 283cm; wysokość: 25m)

6.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1793	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Chełmno, oddz. 171 j	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 130cm; obwód: 408cm; wysokość: 3635m)
7.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1794	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Chełmno, oddz. 171 j	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 118cm; obwód: 371cm; wysokość: 35m)
8.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1795	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Łunawy, oddz. 123 i	drzewo (gatunek: Dąb bezszypułkowy - Quercus petraea; pierśnica: 98cm; obwód: 308cm; wysokość: 27m)
9.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1796	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Łunawy, oddz. 166 a	drzewo (gatunek: Robinia akacja (Robinia biała; Grochodrzew) - Robinia pseudoacacia; pierśnica: 100cm; obwód: 314cm; wysokość: 31m)
10.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1797	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Łunawy, oddz. 166 a	drzewo (gatunek: Robinia akacja (Robinia biała; Grochodrzew) - Robinia pseudoacacia; pierśnica: 130cm; obwód: 408cm; wysokość: 32m)
11.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1798	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Łunawy, oddz. 166 a	drzewo (gatunek: Dąb bezszypułkowy - Quercus petraea; pierśnica: 118cm; obwód: 371cm; wysokość: 32m)
12.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1799	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Łunawy, oddz. 166 a	drzewo (gatunek: Dąb bezszypułkowy - Quercus petraea; pierśnica: 99cm; obwód: 311cm; wysokość: 33m)
13.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1800	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Łunawy, oddz. 166 a	drzewo (gatunek: Dąb bezszypułkowy - Quercus petraea; pierśnica: 99cm; obwód: 311cm; wysokość: 29m)
14.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1801	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Łunawy, oddz. 166 a	drzewo (gatunek: Dąb bezszypułkowy - Quercus petraea; pierśnica: 124cm; obwód: 390cm; wysokość: 31m)
15.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1802	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Łunawy, oddz. 153 a	drzewo (gatunek: Dąb bezszypułkowy - Quercus petraea; pierśnica: 96cm; obwód: 302cm; wysokość: 35m)
16.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1803	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Łunawy, oddz. 124 i	drzewo (gatunek: Dąb bezszypułkowy - Quercus petraea; pierśnica: 107cm; obwód: 336cm; wysokość: 35m)
17.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1804	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Chełmno, oddz. 137 d	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 83cm; obwód: 261cm; wysokość: 30m)
18.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1805	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Chełmno, oddz. 137 d	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 73cm; obwód: 229cm; wysokość: 16m)

19.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1806	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Chełmno, oddz. 137 d	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 79cm; obwód: 248cm; wysokość: 29m)
20.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1807	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Chełmno, oddz. 137 d	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 82cm; obwód: 258cm; wysokość: 32m)
21.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1808	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Chełmno, oddz. 137 d	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 62cm; obwód: 195cm; wysokość: 15m)
22.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1809	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Chełmno, oddz. 137 d	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 65cm; obwód: 204cm; wysokość: 14m)
23.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1810	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Chełmno, oddz. 137 d	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 94cm; obwód: 295cm; wysokość: 32m)
24.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1811	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Łunawy, oddz. 166 a	drzewo (gatunek: Dąb bezszypułkowy - Quercus petraea; pierśnica: 117cm; obwód: 368cm; wysokość: 32m)
25.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1812	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Chełmno, oddz. 138 h	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 105cm; obwód: 330cm; wysokość: 31m)
26.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1813	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Chełmno, oddz. 138 h	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 76cm; obwód: 239cm; wysokość: 30m)
27.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1816	Teren parku - Robakowo	Grupa drzew
28.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1817	Teren parku w Grubnie	Grupa drzew
29.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1818	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Łunawy, oddz. 170 f	drzewo (gatunek: Dąb - Quercus sp.;; pierśnica: 109cm; obwód: 342cm; wysokość: 37m)
30.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1819	Drzewa rosną w Nadleśnictwie Jamy, Leśnictwo Łunawy, oddz. 166 i, działka ewidencyjna nr 3166/1 w obrębie ewidencyjnym Paparzyn	Grupa drzew składająca się z 3 dębów bezszypułkowych (Quercus petraea) o obwodach od 310 do 400 cm, wysokości 23-25 m i 1 lipy o obwodzie 330 cm i wysokości 24 m.
31.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1820	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Rybieniec, oddz. 172 f	Grupa drzew
32.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1822	Park w Kobyłach	Grupa drzew
33.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1823	Kobyły	drzewo (gatunek: Topola - Populus sp.)
34.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1824	Park w Łyńcu	Grupa drzew
35.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1825	Park w miejscowości Robakowo	drzewo (gatunek: Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica; pierśnica: 111cm; obwód: 349cm; wysokość: 34m)
36.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.1826	Park wiejski w miejscowości Grubno	Grupa drzew

37.	PL.ZIPOP.1393.PP.0404062.403	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Rybieniec, oddz. 125 k	Grupa drzew
-----	------------------------------	---	-------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/>

2.1.7. Turystyka i rekreacja

Walory naturalne:

Gmina Stolno usytuowana jest w północnej części powiatu chełmińskiego - na zachodnich krańcach Pojezierza Chełmińskiego. Obszar ten obejmuje część historycznej Ziemi Chełmińskiej. Gmina od północy graniczy z miejską i z wiejską gminą Chełmno, od południa z gminami Lisewo i Papowo Biskupie, a od zachodu z Kijewem Królewskim. Od wschodu Gmina Stolno sąsiaduje z gminami Grudziądz i Płużnica. Położona jest przy trasie nr 1 Cieszyn - Łódź - Toruń - Stolno - Świecie - Gdańsk, w odległości 40 km od Torunia oraz 6 km od Chełmna. Na obszarze gminy znajduje się część Chełmińskiego Parku Krajobrazowego. Gmina obejmuje również obszar chronionego krajobrazu - teren strefy krawędziowej doliny Wisły.

Gmina Stolno leży w klimatycznym regionie chełmińsko-toruńskim. Charakteryzuje się on dużą zmiennością, spowodowaną ścieraniem się mas powietrza kontynentalnego i oceanicznego. W dużej mierze uwarunkowany on jest przede wszystkim położeniem geograficznym.

Równie ważnym zasobem naturalnym gminy są wody powierzchniowe, w szczególności jeziora. Jest ich w gminie 9 i chociaż nie zajmują one dużych powierzchni, pełnią istotne funkcje pod względem ekologicznym. Największe z nich to: Jezioro Czyste (28,5 ha) i Jezioro Robakowskie (25 ha).

Cennym zasobem gminy, zwłaszcza jako element atrakcyjności krajobrazu w zachodniej jej części, są lasy. Tereny zadrzewione i inne użytki leśne zajmują 1195 ha. Największą powierzchnię zajmuje bór mieszany świeży. Bardzo ważną rolę, zwłaszcza z ekologicznego punktu widzenia, pełnią liczne zadrzewienia i zakrzewienia w dolinach strug i podmokłych łąk, ciągi szpalerowe drzew wzdłuż dróg.

Atrakcje turystyczne:

W 2019 r. zrealizowano w ramach infrastruktury społecznej zadanie pn. Budowa miejsca rekreacji w miejscowości Rybieniec.

W ramach zadania wykonano budynek wiaty wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej oraz zagospodarowaniem otoczenia w: ławki, stół do tenisa, grill, grę labirynt. Wykonano także ciągi komunikacyjne, bezpieczną nawierzchnię i oświetlenie miejsca rekreacji. Budynek został także wyposażony w meble oraz sprzęt kuchenkę.

Wartość zadania 276.262,47 zł. Na zadanie Gmina Stolno uzyskała dofinansowanie w wysokości 131 577 zł ze środków UE w ramach Inwestycji w obiekty pełniące funkcje kulturalne”, na operacje typu „Kształtowanie przestrzeni publicznej” oraz na operacje typu „Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego” w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Szlaki turystyczne:

Teren Gminy Stolno jest wyjątkowo atrakcyjny dla turystów - zarówno za sprawą bliskości zabytkowego miasta Chełmna, jak i pieszych szlaków turystycznych przebiegających przez teren Gminy. Przez Gminę Stolno przebiegają szlaki turystyczne zestawione w poniższej tabeli.

Tabela 23. Zestawienie szlaków turystycznych występujących na terenie Gminy Stolno

Rodzaj szlaku	Opis
Pieszy	<p>Nazwa: SZLAK OFIAR 1939 r – czarny</p> <p>Opis: Małe Czyste – Dorposz Szlachecki (żwirownia) czarny</p> <p>Długość: 3km</p>
Pieszy	<p>Nazwa: SZLAK ZAMKÓW I MIEJSC MARTYROLOGII - czerwony</p> <p>Opis: Chełmno – Klamry – Rybieniec – Stolno – Małe Czyste – Wielkie Czyste – Storlus – Papowo Biskupie – Wrocławki – Dubielno – Lipienek – Kornatowo</p> <p>Długość: 39 km</p>
Pieszy	<p>Nazwa: SZLAK Gen. Józefa Hallera</p> <p>Opis: Mniszek – Wałdowo Szlacheckie - Gorzuchowo</p> <p>Długość: 10,6 km</p>
Pieszy	<p>Nazwa: SZLAK FORTYFIKACJI CHEŁMNO</p> <p>Opis: Przejsie ok. 1,5 km do Fortu III Małe Czyste wybudowanego w 1904 roku. Przejsie ok. 1,2 km do schronu piechoty UR3 - schron pochodzi z lat 1908-1909, zamiast okien w tylnej ścianie posiada strzelnice. Z tego miejsca roztacza się widok na okolicę i jezioro Małe Czyste. Przejsie ok. 1,0 km do schronu piechoty IR4 w Stolnie – kolejny przykład adaptacji obiektu militarnego na zimowisko dla nietoperzy. Przejsie ok. 0,7 km do Fortu IV w Stolnie - fort zwany dawniej Nałęcz Zachód, jako jedyny jest położony zaledwie 250 metrów od drogi krajowej nr 91 łączącej Gdańsk z Toruniem.</p> <p>Długość: 4,4 km</p>
Pieszy	<p>Nazwa: SZLAK GOTYCKICH ŚWIĄTYŃ</p> <p>Opis: Starogród - Wielkie Czyste - Lisewo - Wabcz - Sarnowo - Mokre - Wielki Welcz</p> <p>Długość: b/d</p>

Źródło: Opracowanie własne

2.1.8. Dziedzictwo kulturowe

Gminny program opieki nad zabytkami na lata 2018-2021 przyjęty zostały uchwałą Rady Gminy Stolno 26 stycznia 2018 r. (Uchwała Nr XXXV/225/2018).

Zadaniem Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami jest przybliżenie dziedzictwa kulturowego gminy przede wszystkim jej mieszkańcom, ale także osobom z zewnątrz, które chciałyby zapoznać się z relikami przeszłości znajdującymi się na danym obszarze.

Gmina Stolno w 2019 r. zaplanowała w budżecie gminy dotację w wysokości 15.000 zł na działania objęte programem jednak ze względu na brak wniosków dotacja pozostała nierozdysponowana.

W 2018 roku została przeprowadzona częściowa aktualizacja i inwentaryzacja dziedzictwa kulturowego z terenu gminy poprzez wizję lokalną i współpracę z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Toruniu.

Ponadto w ramach powiatowego konkursu pt.: „Dziedzictwo kulturowe naszego sołectwa” w 2019 roku następujące sołectwa otrzymały dofinansowanie:

- 1) sołectwo Paparzyn w wysokości 1.500,00 zł na projekt pn. „Przeszyte wspomnieniami”;
- 2) sołectwo Grubno w wysokości 1.000,00 zł na projekt pn. „Staropolska pajda”.

Dzięki zaangażowaniu mieszkańców w sołectwie Trzebiełuch odbyło się coroczne sprzątanie cmentarza ewangelickiego.

Gmina Stolno również kontynuowała współpracę z Lokalną Grupą Działania „Vistula - Terra Culmensis” w zakresie upowszechniania wiedzy o dziedzictwie kulturowym regionu.

Liczbę zabytków nieruchomych i archeologicznych ujętych w gminnej ewidencji zabytków Gminy Stolno przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Liczba zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków Gminy Stolno w podziale na rodzaje

Rodzaj	Ilość
Zabytki nieruchome z terenu Gminy Stolno wpisane do rejestru zabytków	37
Zabytki nieruchome z terenu Gminy Stolno umieszczone w gminnej ewidencji zabytków	184
Zabytki archeologiczne z terenu Gminy Stolno nie wpisane do rejestru zabytków	380
Zabytkowe cmentarze z terenu Gminy Stolno	16
Zabytkowe parki z terenu Gminy Stolno	15

Źródło: Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Stolno na lata 2018 - 2021

Można wyróżnić kilka kategorii zabytków cennych dla gminy w zależności od sposobu wartościowania.

Niewątpliwie cenne są kościoły znajdujące się na obszarze gminy, to jest w Sarnowie, Wabczu i Wielkiem Czystem. Są to obiekty charakterystyczne dla wiejskich kościołów parafialnych powstających na przełomie XIII i XIV w. Dodatkowym ich walorem jest zabytkowe wyposażenie jak ołtarze, ambony, rzeźby, obrazy, które poza tym, że stanowią wartość w znaczeniu materialnym to są cenne również ze względów religijnych oraz sentymentalnych.

Kolejną grupą obiektów, jeszcze licznie występującą, są założenia parkowe przy dawnych dworach i pałacach. Niestety znaczna większość dworów czy pałacyków jest w stanie bardzo złym a nawet daleko posuniętej destrukcji. Część z nich zachowała się w formie reliktu, po innych pozostał jedynie ślad w ludzkiej pamięci. Parki należy otoczyć szczególną opieką gdyż drzewa aby osiągnąć rozmiary jakie mają na tych terenach zielonych potrzebują dużo czasu, często jest to 150 czy 200 lat. Budynek można odbudować w ciągu kilku lat a mając wystarczające fundusze nawet w przeciągu jednego sezonu budowlanego natomiast w odniesieniu do przyrody takiej możliwości nie ma.

Kolejną grupą obiektów bardzo ważnych dla gminy i mogących stanowić atrakcję turystyczną na skalę co najmniej województwa jest Twierdza Chełmno i obiekty militarne wchodzące w jej skład a zlokalizowane na terenie gminy. Stanowią one znakomitą bazę dla tworzenia szlaków rowerowych, miejsc piknikowych czy festynów ludowych, bazy dla grup rekonstrukcyjnych itd.

Zabytki o najwyższym znaczeniu dla gminy:

Gorzuchowo - Park dworski o pow. 1,04 ha Wpisany do rejestru w roku 1985.

Zdjęcie 8. Park dworski w Gorzuchowie

Źródło: <http://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/8699/Gorzuchowo/>

Grubno - Zespół dworsko-parkowy: pałac, park o pow.11,5 ha Wpisany do rejestru w roku 1989.

Zdjęcie 9. Zespół dworsko-parkowy w Grubnie

Źródło: <http://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/1486/Grubno/>

Pałac późnoklasycystyczny. Budynek wzniesiony na rzucie prostokąta, posadowiony na ławach fundamentowych, murowany z cegły ceramicznej i otynkowany, dwukondygnacyjny. W narożnikach elewacji frontowej posiada dwie wieżyczki o stożkowatych dachach krytych łupkami. Nakryty jest czterospadowym dachem krytym gontem. Elewacja frontowa pałacu liczy 11 osi okiennych, a przed lico budynku wystaje murowana weranda, sięgająca pierwszego piętra. Sama bryła pałacu jest zwarta i ozdobiona skromnymi opaskami okiennymi oraz gzymsem wieńczącym, który wspiera się na konsolach. Stropy nad piwnicami to sklepienia łukowe ceglane, wsparte na ścianach oraz sklepienia kolebkowe murowane z cegły ceramicznej.

Park z 1 poł. XIX w. o pow. 11,5 ha, przekształcony w latach 1866-1867, z rzadkimi okazami drzew i krzewów. Park w Grubnie jest interesujący pod względem krajobrazowym, rośnie tu bogaty w

gatunki cenny starodrzew. Został on założony na stromej skarpie, u której podnóża znajdują się dwa stawy o ogólnej powierzchni 3,9 ha. Przed frontem pałacu, na wąskich trawnikach rosną strzeliste świerki, od płd.-zach. strony dostępu bronią świerki, żywotniki, kilka robinii i lipy. Od płn.-wsch. strony pałacu rosną jesiony i klony. Zbocze skarpy, na której wznosi się pałac porastają różnorodne krzewy, wierzby płaczące i rosnące u podnóża jawory.

Klęczkowo - Park dworski o pow. 2,45 ha Wpisany do rejestru w roku 1985.

Zdjęcie 10. Park dworski w Klęczkowie

Źródło: <http://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/1072/Klęczkowo/>

Dwór późnoklasycystyczny. Budynek wzniesiony na planie wydłużonego prostokąta. Środkowa bryła piętrowa, z nieznacznym ryzalitem zwieńczonym trójkątnie, poprzedzonym portykiem filarowo-kolumnowym dźwigającym balkon. Po obu stronach korpusu trójosiowe, parterowe skrzydła zryzalitowane w kierunku wschodnim, nakryte dachami dwuspadowymi z naczólkami po bokach. W połaciach dachu obu skrzydeł umieszczone lukarny. Korpus główny nakryty łagodnym dachem czterospadowym.

Małe Czyste - twierdza Chełmno.

Zdjęcie 11. Fortyfikacja Twierdzy Chełmno w Małym Czystym

Źródło: http://dolnawisla.home.pl/twierdza_chelmno/lokalizacja-umocnien-maleczyste_0.html

Fort III, fort IV, schron piechoty UR II, schron piechoty UR III, bateria nr 3, schron amunicyjny baterii nr 3, schron piechoty IR-3, schron piechoty IR-4, schron amunicyjny nr 6, schron amunicyjny nr 7. Wpisany do rejestru w roku 1980.

Rybieńec - Twierdza Chełmno.

Zdjęcie 12. Fortyfikacja Twierdzy Chełmno w Rybieńcu

Źródło: http://dolnawisla.home.pl/twierdza_chelmno/lokalizacja-umocnien-rybieniec_0.html

Fort VI, fort VII, schron piechoty UR IV, schron piechoty IR-6. Wpisany do rejestru w roku 1980.

Sarnowo - Kościół parafialny p.w. Św. Marcina wraz z urządzeniem wnętrza. Wpisany do rejestru w roku 1929.

Zdjęcie 13. Kościół parafialny p.w. Św. Marcina w Sarnowie

Źródło: <http://www.odznaka.kuj-pom.bydgoszcz.pttk.pl/opisy/1c/sarnowo.htm>

Kościół w Sarnowie wzniesiono na przełomie XIII/XIV wieku w stylu gotyckim, pierwotnie pod wezwaniem św. Magdaleny. Został zbudowany z kamienia polnego przekładanego warstwami z gruzem ceglanym i granitem łamanym. W górnych partiach i na szczycie nadbudowany cegłą. Świątynia jest jednonawowa, orientowana. Posiada trójbocznie zamknięte prezbiterium, zwieńczone sklepieniem gwiaździstym zrekonstruowanym w 1939 r. Długość kościoła - 24 m, szerokość - 10 m. Od strony południowej znajduje się neogotycka kaplica grobowa Działowskich z końca XIX w., od północy - kaplica i zakrystia z lat 1938-39.

Kościół był uszkodzony w 1655 r. podczas potopu szwedzkiego, odbudowany przed 1881 r. Kolejnemu zniszczeniu uległ w czasie pożaru w 1938 roku. Odbudowany rok później. Obecnie pod wezwaniem Św. Marcina Biskupa z Tours.

W prezbiterium lampa wotywna ufundowana przez generała Hallera. W kruchcie tablica pamiątkowa poświęcona generałowi, który tu właśnie na placu przykościelnym co roku 3 maja odbierał wartę honorową.

Wabcz - Kościół parafialny p.w. Św. Bartłomieja wraz z urządzeniem wnętrza. Wpisany do rejestru w roku 1929.

Zdjęcie 14. Kościół parafialny p.w. Św. Bartłomieja w Wabczu

Źródło: <https://zabytek.pl/pl/obiekty/wabcz-kosciol-par-pw-sw-bartlomieja>

Kościół stanowi cenny przykład sakralnej architektury gotyckiej na ziemi chełmińskiej. Dużą wartość posiada także barokowe i rokokowe wyposażenie kościoła z gotycką rzeźbą Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Kościół stanowi cenny przykład sakralnej architektury gotyckiej na ziemi chełmińskiej. Dużą wartość posiada także barokowe i rokokowe wyposażenie kościoła z gotycką rzeźbą Matki Boskiej z Dzieciątkiem.

Wabcz - Park dworski o pow. 2,5 ha. Wpisany do rejestru w roku 1985.

Zdjęcie 15. Park dworski w Wabczu

Źródło: <http://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/1390/Wabcz/>

Późnoklasycystyczny dwór z połowy XIX w. Budynek powstał na planie nieregularnym, przypominającym literę L. Jego bryła jest rozbudowana i złożona, nakryta dachem dwuspadowym. Dwór jest częściowo podpiwniczony i parterowy. Do głównego budynku przylegają prostokątna oficyna i poligonalna oranżeria.

Fasadę wyróżnia dwukondygnacyjny ryzalit, na osi elewacji ogrodowej znajduje się odpowiadający mu pseudoryzalit. Ryzalit ozdobiony jest czterema pilastrami tokańskimi w wielkim porządku. Pilastry rozdzielają troje drzwi i okien zakończonych łukami, okna otaczają archiwolty. Na pilastrach spoczywa belkowanie i skromna pseudoatryka. Fasadę urozmaica także gzyms oraz okna ujęte w profilowane opaski. Elewacje oficyny i oranżerii ozdobione są gzymsami, okna posiadają opaski, a od strony podjazdu widoczny jest pseudoryzalit ze zwieńczeniem naśladującym belkowanie i pseudoatrykę fasady dworu.

Zachował się dwutraktowy układ wnętrz w głównej części dworu i w oficynie. Na osi dworu znajduje się hall mieszczący klatkę schodową. W hallu i pomieszczeniach przylegających zachowały się fasety sztukaterii.

Wichorze - Zespół dworsko-parkowy. Wpisany do rejestru w roku 1997.

Zdjęcie 16. Zespół dworsko-parkowy w Wichorzu

Źródło: <http://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/1401/Wichorze/>

Budynek o cechach klasycystycznych. Częściowo przekształcony ok. poł. XIX w. i powiększony na przeł. XIX i XX w. o przybudówki od północy i wschodu. Murowany z cegły i otynkowany. Parterowy z pięterkiem w poddaszu, na dwóch piwnicach sklepionych kolebkowo. Wzniesiony na rzucie prostokąta z ryzalitami na osi, nieznacznym od frontu oraz zamkniętym owalnie od ogrodu. Wnętrze dwutraktowe, na osi sień i owalny salon. W sieni drewniana klatka schodowa ze świetlikiem. W salonie dwie narożne nisze na piece, na suficie rozeta stiukowa. Elewacja frontowa pięcioosiowa z wejściem pośrodku, ujętym dwiema wąskimi wnękami okiennymi, poprzedzonym nowszym gankiem. Część środkowa, przechodząca w facjatę z trójkątnym szczytem przekształcona na przeł. XIX i XX w. Ściany ozdobione boniowaniem. Elewacja ogrodowa pierwotnie siedmioosiowa, z zachowaną w części płd. kolumnką o charakterze tokańskim z dawnego wgłębnego portyku kolumnowego. Okna z profilowanymi ławami, częściowo w opaskach tynkowych z kluczami. Dach naczółkowy kryty dachówką. Przed gankiem wybrukowana data 1788. Opis oczywiście jest historyczny, obecnie (2011) znajdują się tam już tylko relikty niektórych ścian, schody i być może piwnice.

Wielkie Czyste - Kościół parafialny p.w. Św. Katarzyny. Wpisany do rejestru w roku 1984.

Zdjęcie 17. Kościół parafialny p.w. Św. Katarzyny w Wielkim Czystem

Źródło: <http://www.polskaniezwykla.pl/web/place/37369.wielkie-czyste-kosciol-pw--sw--katarzyny-z-xiii-w-.html>

Gotycki kościół w Wielkim Czystym wzniesiony został w 1246 r., wezwanie św. Katarzyny nosi od 1667. W wiekach średnich patronat nad nim sprawowały najprawdopodobniej cysterki, a następnie benedyktynki z Chełmna.

Orientowana świątynia stoi na niewielkim wzniesieniu, zbudowana jest z kamieni polnych i nadbudowana cegłą. Budowla była wielokrotnie odnawiana: w 1546, 1651, 1657 po uszkodzeniu i ograbieniu przez Szwedów w czasie "potopu" i w 1877 r. Po pożarze, który miał miejsce w 1914 r., kościół odbudowano w 1925, dobudowując prezbiterium i zakrystię. Wystrój i wyposażenie wnętrza świątyni pochodzi z przełomu XVII i XVIII w.

2.2. Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura techniczna

2.2.1. Infrastruktura transportowa

Drogi

Gmina Stolno posiada korzystne powiązania komunikacyjne z największymi miastami województwa, stwarzające łatwy dostęp mieszkańców do urzędów administracji rządowej, samorządowej szczebla wojewódzkiego, powiatowego oraz innych usług wyższego rzędu.

Drogi publiczne w gminie ze względu na funkcje sieci drogowej dzielą się na następujące kategorie:

- 1) drogi krajowe,
- 2) drogi wojewódzkie,
- 3) drogi powiatowe,
- 4) drogi gminne.

Podstawowy układ drogowy w gminie tworzą:

- 2 drogi krajowe,

- 3 drogi wojewódzkie oraz
- 12 dróg powiatowych.

Układ ten uzupełniony jest siecią dróg gminnych.

Przez Gminę Stolno przebiega autostrada A1 a najbliższy węzeł to Lisewo, Grudziądz lub Marzy.

Drogi krajowe przeznaczone są dla wszystkich użytkowników, zapewniają spójność całej sieci dróg krajowych, stanowią połączenie ponadregionalnych ośrodków gospodarczych, administracyjnych i turystycznych oraz mają znaczenie obronne.

Tabela 25. Drogi krajowe na terenie Gminy Stolno

Droga	Przebieg
Autostrada A1	S6 (Rusocin) – Toruń – Łódź – Piotrków Trybunalski – Częstochowa – Gliwice – Gorzyczki – granica państwa (Ostrawa)
Droga krajowa 91	GDAŃSK - TCZEW - ŚWIECIE - TORUŃ - WŁOCŁAWEK - KOWAL - KROŚNIEWICE - ŁÓDŹ - PIOTRKÓW TRYBUNALSKI - KAMIEŃSK - RADOMSKO - KŁOMNICE - CZĘSTOCHOWA
Droga krajowa 55	NOWY DWÓR GDAŃSKI - MALBORK - KWIDZYN - GRUDZIĄDZ - STOLNO

Źródło: Raport o stanie Gminy Stolno za 2019 rok

Drogi wojewódzkie to również drogi przeznaczone dla wszystkich użytkowników, stanowią połączenie regionalnych ośrodków gospodarczych i administracyjnych w województwie oraz mają znaczenie obronne.

Tabela 26. Drogi wojewódzkie na terenie Gminy Stolno

Droga	Przebieg
Droga wojewódzka 543	Paparzyn – Radzyń Chełmiński - Jabłonowo Pomorskie – Grzybno - Szabda
Droga wojewódzka 548	Stolno – Wąbrzeźno – Niedźwiedź – Płachoty
Droga wojewódzka 550	Chełmno – Brzozowo – Kokocko - Unisław

Źródło: Raport o stanie Gminy Stolno za 2019 rok

Drogi powiatowe to drogi stanowiące połączenie regionalnych ośrodków z gminnymi ośrodkami i ośrodków gminnych między sobą. Teren gminy obsługuje 12 dróg powiatowych.

Tabela 27. Drogi powiatowe na terenie Gminy Stolno

Droga	Przebieg
Droga powiatowa 1608C	Grubno - Wielkie Czyste
Droga powiatowa 1609C	Rybieniec - Stolno
Droga powiatowa 1611C	Wielkie Łunawy - Paparzyn
Droga powiatowa 1612C	Trzebiełuch - Robakowo
Droga powiatowa 1613C	Robakowo - Pniewite
Droga powiatowa 1614C	Paparzyn - Krusin
Droga powiatowa 1625C	Jeleniec - Cepno
Droga powiatowa 1630C	Obory - Robakowo
Droga powiatowa 1631C	Wabcz – Linowiec
Droga powiatowa 1623C	Brzozowo - Stolno
Droga powiatowa 1640C	Stacja PKP Gorzuchowo - do drogi nr 543
Droga powiatowa 1644C	Grubno - Grubno (Łącznica)

Źródło: Raport o stanie Gminy Stolno za 2019 rok

Drogi gminne – stanowią najniższą kategorię połączeń, są to drogi o znaczeniu lokalnym służące miejscowym potrzebom.

Tabela 28. Drogi powiatowe na terenie Gminy Stolno

Droga	Przebieg
Droga gminna 060201C	Grubno - Rybieniec
Droga gminna 060202C	Grubno do drogi 1608C
Droga gminna 060203C	Grubno do drogi 060201C
Droga gminna 060204C	Grubno do drogi 060201C
Droga gminna 060205C	Grubno od drogi 1608C do zabudowań
Droga gminna 060206C	Grubno - gr.gminy - Brzozowo
Droga gminna 060207C	Grubno - Osnowo
Droga gminna 060208C	Małe Czyste - Parowy
Droga gminna 060209C	Małe Czyste - gr.gminy - Kijewo Król
Droga gminna 060210C	Małe Czyste - Brzozowo
Droga gminna 060211C	Małe Czyste - Stolno
Droga gminna 060212C	Małe Czyste - Grubno
Droga gminna 060213C	Małe Czyste - Nałęcz
Droga gminna 060214C	Małe Czyste - gr.gminy Folgowo
Droga gminna 060215C	Małe Czyste od drogi 060209C - gr.gminy - Dorposz Szlachecki
Droga gminna 060216C	Małe Czyste - gr.gminy - Kijewo Król.
Droga gminna 060217C	Wielkie Czyste - gr.gminy - Jeleniec
Droga gminna 060218C	Rybieniec - gr.gminy - Klamry
Droga gminna 060219C	Rybieniec - do drogi 60220C
Droga gminna 060220C	Rybieniec do drogi 060218C
Droga gminna 060221C	Stolno od drogi 55 - gr.gminy - Wierzbowo
Droga gminna 060222C	Stolno - Rybieniec do drogi 1609C
Droga gminna 060223C	Stolno - Skórzewo
Droga gminna 060224C	Stolno - Zakrzewo
Droga gminna 060225C	Stolno PKP - Zakrzewo
Droga gminna 060226C	Cepno - tor kolejowy - Cepno
Droga gminna 060227C	Cepno PGR - do drogi nr 1
Droga gminna 060228C	Wabcz od drogi 55 – Kobyły
Droga gminna 060229C	Wabcz - Obory
Droga gminna 060230C	Wabcz od drogi 1631C - gr.gminy - Wierzbowo
Droga gminna 060231C	Wabcz - gr.gminy - Klamry
Droga gminna 060232C	Wabcz - gr.gminy - Małe Łunawy
Droga gminna 060233C	Obory – Piątkowo
Droga gminna 060234C	Paparzyn do lasu
Droga gminna 060235C	Paparzyn do drogi 543 - gr.gminy - Linowiec
Droga gminna 060236C	Paparzyn - Robakowo
Droga gminna 060237C	Paparzyn - Obory do drogi 1614C
Droga gminna 060238C	Robakowo – Sarnowo
Droga gminna 060239C	Trzebiełuch - Zalesie - gr.gminy
Droga gminna 060240C	Trzebiełuch - Sarnowo
Droga gminna 060241C	Kłęczkowo - Sarnowo
Droga gminna 060242C	Sarnowo – Pilewice
Droga gminna 060243C	Gorzuchowo – Sarnowo
Droga gminna 060244C	Sarnowo - gr.gminy - Wałdowo Szlach

Droga gminna 060245C	Pilewice - gr.gminy - Płachawy
Droga gminna 060246C	Pilewice - gr.gminy - Wałdowo Szlach
Droga gminna 060247C	Gorzuchowo - Krajęcín
Droga gminna 060248C	Gorzuchowo – Malankowo

Źródło: Raport o stanie Gminy Stolno za 2019 rok

Długość dróg w poszczególnych kategoriach na terenie Gminy Stolno przedstawia poniższa tabela:

Tabela 29. Kategorie i długości dróg na terenie Gminy Stolno

Długość dróg gminnych wg rodzaju nawierzchni w km			
Nawierzchnia twarda	Nawierzchnia ulepszona	bitumiczna	44,306
		betonowa	2,453
		kostka	0,648
	Nawierzchnia nieulepszona	brukowcowa	2,314
		tłuczniowa	5,092
Nawierzchnia gruntowa	ogółem		30,077
	W tym żwirem, żużlem itp.		28,346
	W tym naturalna		1,648
Razem			84,89

Źródło: Dane UG Stolno

Do zadań inwestycyjnych wykonanych w 2019 r. na gminnej infrastrukturze drogowej należały:

- Przebudowa drogi gminnej nr 060227C Etap II
- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Grubno na dz. Nr 137
- Przebudowa drogi gminnej na działce nr 116/1 obręb Trzebiełuch
- Przebudowa drogi gminnej na działce nr 85/2 obręb Obory
- Przebudowa drogi gminnej na działce nr 105 obręb Robakowo
- Przebudowa drogi gminnej nr 060237C w Paparzynie
- Przebudowa drogi gminnej na działce nr 500 i 436 obręb Małe Czyste
- Przebudowa drogi gminnej nr 060201C w Rybieńcu
- Przebudowa drogi gminnej nr 0602240C Trzebiełuch – Sarnowo w miejscowości Trzebiełuch
- Przebudowa drogi gminnej nr 060243C Gorzuchowo - Sarnowo
- Przebudowa drogi gminnej na dz. nr 89 obręb Gorzuchowo
- Przebudowa drogi gminnej 060212C w Grubnie
- Przebudowa drogi gminnej na dz. Nr 129 obręb Grubno
- Przebudowa drogi gminnej na dz. Nr 105 obręb Grubno
- Przebudowa drogi gminnej na działce 106/1 w Gorzuchowie
- Przebudowa drogi gminnej na działkach 18/2 i 64/2 w Gorzuchowie
- Przebudowa drogi nr 060221C w Kobyłach

Niemniej jednak, w Gminie Stolno pozostaje jeszcze wiele do zrobienia na tym polu i jest to obszar, który wymaga mocnego doinwestowania. Stan techniczny niektórych dróg należy uznać za niewystarczający i kwalifikujący je do wykonania modernizacji bądź przebudowy w najbliższym czasie.

Ścieżki rowerowe

W 2020 r. długość ścieżek pieszo-rowerowych na terenie Gminy Stolno wynosiła 10,2 km. Poniższa tabela przedstawia istniejące ciągi pieszo-rowerowe.

Tabela 30. Istniejące ścieżki pieszo-rowerowe oraz chodniki (2020 r.)

Istniejące ścieżki pieszo-rowerowe/chodniki
Ścieżka pieszo-rowerowa - Stolno – Chełmno (przy DK 91) – 3,265 km
Ścieżka pieszo-rowerowa - przy DW 550 - 1,248 km
Chodnik – droga wewnętrzna (Zespół Szkół Centrum Kształcenia W Grubnie do świetlicy wiejskiej) - 0,460 km
Chodnik - DK91 Stolno - 0,864 km
Chodnik – DK55 Stolno - 0,400 km
Chodnik – DK55 Wabcz – 0,538 km
Chodnik – DK 55 Paparzyn – 0,118 km
Chodnik – Droga Powiatowa 1609C Stolno – 0,406 km
Chodnik – Droga Powiatowa 1609C Rybieniec – 0,185 km
Chodnik – droga wewnętrzna dz. 105, obr. Stolno – 0,185 km
Chodnik – Droga gminna 060211C Stolno - 0,138 km
Chodnik – Droga gminna 060227C Cepno - 0,493 km
Chodnik – droga wewnętrzna dz. 40, obr. Cepno - 0,081 km
Chodnik – droga wewnętrzna dz. 28/2, obr. Wichorze - 0,430 km
Chodnik – Droga gminna 060238C Sarnowo wiadukt - 0,290 km
Chodnik – Droga gminna 060242C Sarnowo - 0,180 km
Chodnik – Droga gminna 060241C Klęczkowo wiadukt - 0,462 km
Chodnik – Droga Powiatowa 1608C Małe Czyste – 0,345 km
Chodnik – Droga Powiatowa 1625C Wielkie Czyste – 0,115 km
Projektowane ścieżki pieszo-rowerowe/chodniki
Ścieżka pieszo-rowerowa - przy DW 548 - około 4,597 km
Chodnik - przy DW 548 (Stolno, Cepno) - około 0,687 km

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno

Linie kolejowe

Na terenie Gminy znajduje się jedna czynna stacja kolejowa w miejscowości Gorzuchowo.

2.2.2. Punkty oświetleniowe

Na terenie Gminy Stolno znajduje się 199 punktów oświetleniowych z oprawami sodowymi oraz 7 punktów oświetleniowych z oprawami LED o łącznej długości linii kablowych 2,077 km oraz linii napowietrznych 17,996 km. W zakres infrastruktury oświetleniowej wchodzi 425 słupów energetycznych oraz 34 punkty zasilania. W większości właścicielem infrastruktury oświetleniowej jest Energa Oświetlenie sp. z o.o., jednak część infrastruktury jest również własnością Gminy Stolno. W 2020 r. Gmina Stolno wybudowała oświetlenie LED na terenie miejscowości Rybieniec. W ramach inwestycji wybudowano 505 m linii kablowej oraz 7 punktów świetlnych w technologii LED.

Zestawienie infrastruktury oświetleniowej na obszarze Gminy przedstawione zostało w tabeli.

Tabela 31. Infrastruktura oświetleniowa na terenie Gminy Stolno

Nazwa elementu	Długość/Ilość	Jedn.	Własność Gminy Stolno	Własność Energa
Linie kablowe	2,077	km	0,605	1,472
Linie napowietrzne	17,996	km	0,180	17,816
Punkty oświetleniowe (oprawy)	206	szt.	10	196
- LED	7	szt.	7	0
- sodowe	199	szt.	3	196
- rtęciowe	0	szt.	0	0
- inne	0	szt.	0	0
Słupy	425	szt.	9	416
- słupy stalowe ocynkowane i aluminiowe	8	szt.	8	0
- słupy stalowe do malowania	0	szt.	0	0
- słupy betonowe	11	szt.	1	10
- maszty	0	szt.	0	0
- słupy sieci napowietrznej - sieć wspólna	377	szt.	0	377
- słupy sieci napowietrznej - sieć wydzielona	29	szt.	0	29
Punkty zasilania	34	szt.	0	34
- w stacjach (TO)	0	szt.	0	0
- w szafkach (SO)	34	szt.	0	34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno

2.2.3. Infrastruktura telekomunikacyjna

W 2010 roku wskaźnik dla województwa kujawsko-pomorskiego wynosił 180,8 telefonicznych łączy głównych na 1 000 mieszkańców, w roku 2014 wskaźnik ten wynosił już tylko 113,6, a w 2017 roku jedynie 81,2 (dane: GUS). Spadek zainteresowania telefonią stacjonarną wiąże się z prężnym rozwojem i popularyzacją telefonii komórkowej. Na terenie gminy występuje zasięg telefonii komórkowej sieci T-Mobile, Plus, Orange i Play.

Gmina Stolno położona jest na obszarze objętym budową nowoczesnej sieci światłowodowej, umożliwiającej dostęp do szerokopasmowego Internetu, współfinansowanej przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. Budowa sieci realizowana jest na zlecenie firmy NEXERA Sp. z o.o. Długość linii światłowodowej na terenie Gminy Stolno wynosi około 50,469 km i obejmuje miejscowości wskazane na poniższej mapie.

Mapa 5. Sieć światłowodowa na terenie Gminy Stolno

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Stolno

2.2.4. Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina Stolno na dzień 31.12.2019 r. była zwodociągowana w 96%, posiadała ok. 117 km magistrali przesyłowej do wody pitnej i 820 przyłączy wodociągowych o łącznej długości ok. 25 km. Na terenie gminy woda na cele bytowo - gospodarcze, ujmowana była z sześciu komunalnych ujęć o łącznej maksymalnej wydajności studni 2 030 tys. m³ (w 2018 r. maksymalna wydajność studni wynosiła 2500 tys. m³ – zmiana na mniejszą wydajność nastąpiła na podstawie nowych pozwoleń wodno – prawnych). Gminne ujęcia wody podziemnej znajdują się w: Stolnie, Robakowie, Cepnie i awaryjnie w Wichorzu, Trzebiełuchu i Małym Czystym. We wsiach Stolno, Robakowo, Trzebiełuch i Małe Czyste znajdują się hydrofornie. Gmina Stolno w roku 2019 realizowała jedno zadanie inwestycyjne jeżeli chodzi o gospodarkę wodną tj. na Stacji Uzdatniania Wody w Robakowie wymienione zostały złoża filtracyjne w dwóch odżelaziaczach łącznie z ich wewnętrznym remontem.¹²

W latach 2015-2020 długość sieci wodociągowej zwiększyła się o 6,6 km.

Tabela 32. Sieć wodociągowa w Gminie

Wskaźnik	Wartość (2015)	Wartość (2016)	Wartość (2017)	Wartość (2018)	Wartość (2019)	Wartość (2020)
Długość sieci wodociągowej [km]	109,45	111,95	112,85	112,85	116,05	116,05
Liczba osób korzystających z sieci	5 103	5116	5 136	5 190	5 186	5 188
Ilość wody dostarczonej do gospodarstw [tys. m ³]	210,3	213,0	208,6	203,5	210,7	224,3
Ilość przyłączy wodociągowych [szt.]	758	762	790	791	796	801
Średnie zużycie wody na mieszkańca [m ³]	41,2	41,63	40,49	39,21	40,63	43,23

Źródło: Dane Gminy

¹² Raport o stanie Gminy Stolno za rok 2019

Na dzień 31.12.2019 r. Gmina Stolno była skanalizowana w 30 %, posiada ok. 24 km magistrali i 450 przyłączy o łącznej długości ok. 10 km. Ścieki komunalne przesyłane są za pomocą ośmiu tłoczni liniowych (Grubno – 3 tłocznie, Małe Czyste – 3 tłocznie, Wielkie Czyste – 1 tłocznia i Stolno – 1 tłocznia) oraz trzech przepompowni ścieków (Grubno – 2 przepompownie, Cepno – 1 przepompownia) do Wiejska Oczyszczalnia Ścieków w Stolnie, która oddana została do użytku w 1995 roku. W roku 2003 przeprowadzona została jej modernizacja. Przepustowość rzeczywista oczyszczalni średnio dobowa wynosi 400 m³/d, zaś średnia dobowa przepustowość potencjalna wynosi 530 m³/d. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Struga Żaki. W 2019 roku Gmina Stolno zrealizowała dwa zadania inwestycyjne jeżeli chodzi o sieć kanalizacyjną tj.:

1) Budowa kolektora ściekowego w Małym i Wielkim Czystym. Realizacja zadania inwestycyjnego polegała na budowie dwóch przyłączy kanalizacyjnych, jedno grawitacyjne i jedno z przepompownią przydomową. Wartość zadania: 18 849,76 zł;

2) Budowa kolektora sanitarnego w Stolnie. Realizacja zadania inwestycyjnego polegała na wykonaniu nowego przeciska kanalizacyjnego wraz uzbrojeniem terenu w kolektor sanitarny pod drogą krajową nr 91 z uwagi na zapadnięcie się starego przepustu drogowego i koniecznością jego odbudowy. Wartość zadania 32 075,97 zł. Ponadto w 2019 r. wykonana została dokumentacja techniczna na budowę sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej w miejscowości Grubno (wartość dokumentacji – 48 362,00 zł). Było to przygotowanie do ubiegania się o środki zewnętrzne pochodzące z PROW 2014-2020.¹³

Od roku 2015 do 2020 długość sieci kanalizacyjnej została zwiększona o 7,3 km.

Poniżej przedstawiono tabelę, która zawiera dane liczbowe dotyczące korzystania z sieci kanalizacyjnej.

Tabela 33. Sieć kanalizacyjna

Wskaźnik	Wartość (2015)	Wartość (2016)	Wartość (2017)	Wartość (2019)	Wartość (2020)
Długość sieci kanalizacyjnej [km]	26,0	27,76	33,26	33,26	33,3
Liczba osób korzystających z sieci	1775	1800	1820	1850	1855
Liczba przyłączy do budynków [szt.]	380	408	432	450	453
Ilość ścieków odprowadzana [m ³]	44,0	48,0	55,0	64,4	60,05

Źródło: Dane Gminy

2.2.5. Sieć gazowa

Sieć rozdzielcza na terenie Gminy Stolno od roku 2020 przedstawia się następująco:

- gazociągi średniego ciśnienia o długości 9756 mb
- 14 szt. przyłączy średniego ciśnienia o długości 153 mb w tym do budynków mieszkalnych 13 szt. czyli można założyć ze tyle samo mamy gospodarstw domowych.

¹³ Raport o stanie Gminy za rok 2019

We wcześniejszych latach przez teren gminy przebiegała sieć przesyłowa – gazociąg wysokiego ciśnienia o długości 19199 mb.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe informacje na temat sieci gazowej.

Tabela 34. Struktura sieci gazowej na terenie Gminy

	2020
Długość czynnej sieci rozdzielczej (km)	9,756
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	14
Odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe)	13

Źródło: Dane Gminy

Stopień zgazyfikowania w Gminie należy uznać za stosunkowo niski. Dalszy rozwój sieci gazowniczej uwarunkowany jest ekonomiczną opłacalnością dla Spółki odpowiedzialnej za przesył gazu na terenie Gminy, np. w kontekście podłączenia do sieci dużego podmiotu/odbiorcy.

2.2.6. Gospodarka odpadami

Zadania z zakresu gospodarowania odpadami realizowane są przez Związek Komunalny Gmin Powiatu Chełmińskiego. Wywiązując się z ustawowego obowiązku Związek Komunalny Gmin Powiatu Chełmińskiego zorganizował przetarg na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych położonych na terenie Związku. Wyboru wykonawcy wyłonionego w postępowaniu o udzieleniu zamówienia publicznego przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego. Przetarg wygrała firma Zakład Usług Miejskich Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Przemysłowej 8, 86-200 Chełmno, z którą w dniu 30 grudnia 2016 r. podpisano umowę na świadczenie usług odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu ZKGPCCH w ramach dwóch sektorów od 01.01.2017 do 31.03.2020 roku.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Związek Komunalny zapewnia prowadzenie selektywnego zbierania „u źródła” w systemie workowym. Odbierane odpady komunalne podzielono na frakcje:

- papier i tektura,
- tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe,
- szkło,
- odpady komunalne ulegające biodegradacji – odpady z terenów zielonych, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów.

Mieszkańcy Gminy wyposażeni zostali w worki służące do prawidłowej segregacji, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami: worek żółty (na odpady metali, w tym odpady opakowaniowe z metali, odpady tworzyw sztucznych, w tym opakowaniowe tworzyw sztucznych oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe), w worek niebieski (odpady z papieru, w tym tektury, odpady opakowaniowe z papieru i odpady opakowaniowe z tektury) worek zielony (szkło opakowaniowe) worek brązowy (odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów), pojemnik na popiół oraz pojemnik do gromadzenia odpadów zmieszanych. Odbiór odpadów odbywa się zgodnie z wyznaczonym harmonogramem dla poszczególnych miejscowości. Na dzień 31.12.2019 r. systemem

gospodarowania odpadami objęto 1098 nieruchomości na terenie Gminy (w 2018 r. – 1292 nieruchomości na terenie Gminy).¹⁴

Tabela 35. Zmieszane odpady zebrane na terenie Gminy Stolno w tonach

	2015	2020
Gmina	989,42 t	1005,34 t
Powiat	6 023,65 t	5 063,73 t

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy

Ilość zmieszanych odpadów zebranych w roku 2020 na terenie Gminy wyniosła 1005,34 t. W porównaniu z rokiem 2015, wartość ta wzrosła niewiele, bo jedynie o 0,016%.

W związku z ustawowym nałożeniem obowiązku tworzenia przez gminy Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, utworzony został, od lipca 2013 roku, na terenie gminy Chełmno Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, (tzw. PSZOK międzygminny punkt udostępniony dla mieszkańców gmin, wchodzących w skład Związku Komunalnego) mieszczący się przy Zakładzie Zagospodarowania Odpadów w Osnowie. Do punktu mieszkańcy Gminy Stolno mogą dostarczać odpady m.in papier i tekturę, tworzywa sztuczne, metale oraz opakowania wielomateriałowe, szkło, odpady komunalne ulegające biodegradacji, odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, drewno, tworzywa sztuczne, szkło, papier i metale, zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane leki, chemikalia, zużyte opony, gruz, odpady budowlane i rozbiórkowe.

W ramach zawartej umowy z firmą wyłonioną w postępowaniu przetargowym, odbyła się dodatkowa zbiórka objazdowa, która polega na odbiorze odpadów komunalnych tzw. problemowych, wielkogabarytowych bezpośrednio z posesji mieszkańców, po uprzednim wcześniejszym zgłoszeniu takiej potrzeby.

Obowiązkiem ustawowym Gminy w zakresie gospodarowania odpadami jest również zapewnienie osiągnięcia:

- poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła,
- poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych,
- poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Na dzień sporządzania diagnozy w 2019 r. nie odnotowano przekroczenia założonych poziomów.¹⁵

2.2.7. Energetyka, ciepłownictwo i odnawialne źródła energii

Infrastrukturę energetyczną na terenie Gminy Stolno tworzą linie kablowe i napowietrzne:

¹⁴ Raport o stanie Gminy Stolno za rok 2019

¹⁵ Raport o stanie Gminy Stolno za rok 2019

Tabela 36. Infrastruktura energetyczna

Lp.	Sieć energetyczna	Sieć napowietrzna	Sieć kablowa
1	WN_110 kV [km]	2,26	brak
2	SN – 15 kV [km]	87,362	7
3	nN- 0,4 kV [km]	132,93	18,296

Źródło: Dane Gminy

Poniżej przedstawiono zestawienie nazwy stacji, typu oraz mocy:

Tabela 37. Nazwy stacji energetycznych, ich typ i moc

Lp.	Nazwa stacji Sn/nN	TYP	Moc stacji kVA
1	Grubno Tech. Rol. 1	STS 20/250	400
2	Małe Czyste 2	STS 20/250	30
3	Małe Czyste 5 - Parking	STS - 250	30
4	Łyniec 2	STS 20/250	Brak danych
5	Trzebieluch 2	ŻH 15 - B	100
6	Pilewice	ŻH 15 - B	30
7	Gorzuchowo 2	STS 20/250	63
8	Obory 5	STSu 20/100	63
9	Obory 4	STS 20/250	63
10	Grubno FUS 1 [obca]	Brak danych	Brak danych
11	Grubno 4	STSKuz 20/160	63
12	Rybieńiec 5	STSu 20/160	63
13	Sarnowo 3 EW obca	Brak danych	Brak danych
14	Małe Czyste 4	STS- 100	63
15	Małe Czyste 1	STS 20/250	63
16	Nałęcz	SB2J	63
17	Cepno 2	STS 20/250	63
18	Stolno 3	STS 20/250	100
19	Stolno 4	STS 20/250	250
20	Stolno 5 CPN	STS - 100	40
21	Łyniec 1	STSu 20/100	30
22	Sarnowo 2	STS - 100	160
23	Obory 3	STSa 20/100	50
24	Paparzyn 5	ŻH 15-B	160
25	Grubno 5	STSKu 20/160	63
26	Małe Czyste 6	STS- 100	40
27	Rybieńiec 3	STS- 100	63
28	Kobyły 3	ŻH 15-B	63
29	Kobyły 4	STS 20/250	40
30	Wabcz 2	ŻH 15-B	40
31	Trzebieluch 1	STS - 100	63

32	Robakowo 3	STS 20/125	100
33	Cepno suszarnia obca	Brak danych	Brak danych
34	Paparzyn 7	STSKuz 20/160	63
35	Stolno 7	STSR 20/250	63
36	Wichorze Obora	STS 20/250	400
37	Wichorze 1 Hydrof.	STS 20/250	160
38	Stolno Oczyszczalnia 1 obca	Brak danych	Brak danych
39	Skórzewo	STS- 100	63
40	Wabcz 6	STS 20/250	160
41	Robakowo 4	STS- 100	40
42	Sarnowo 1	STS 20/250	63
43	Gorzuchowo 1	STS 20/250	63
44	Wabcz 7	STSuz 20/160	63
45	Kobyły 2	ŻH 15 - B	50
46	Wabcz 1	ŻH 15 - B	100
47	Obory 1	ŻH 15 - B	40
48	Robakowo 1	STSU100	160
49	Grubno Fus 3 obca	STKB 20/1000	Brak danych
50	Małe Czyste 11 EW obca	Brak danych	Brak danych
51	Małe Czyste 3	STS - 100	100
52	Grubno Fus 2	STSKu 11- 20/250	100
53	Cepno 1 PGR	H 15-b	160
54	Stolno 2	STS - 100	50
55	Kobyły 1	ŻH 15 - B	160
56	Wichorze 2 Wyb.	STS - 250	40
57	Robakowo 5	STS - 100	103
58	Paparzyn 2	STS- 100	63
59	Robakowo 2	STS 20/250	100
60	Robakowo 6	STSuz 20/160	63
61	Stolno 6	STSup 20/400	63
62	Rybieńiec 6	STSuz 20/160	63
63	Grubno 1	STS 250	40
64	Grubno Tech. Rol. 2	STS 20/250	250
65	Wabcz 4 PGR	STS 20/250	250
66	Wabcz 3	ZH 15-B	30
67	Kłęczkowo	STSa 20/250	100
68	Paparzyn 8	STSKu 20/160/II	63
69	Grubno 3	STSKuz 20/160	63
70	Paparzyn 1	STS - 250	100

71	Stolno 8 EW obca	Kontenerowa	Brak danych
72	Małe Czyste 9	STSuz 20/160	63
73	Gorzuchowo 3 A1 obca	STSRu 20/250	Brak danych
74	MałeC ster	STS 20/250	250
75	Ludwikowo	STSu 20/250	40
76	Rybieńec 1	STS 20/250	160
77	Kobyły 4	STS - 100	63
78	Trzebieluch 3	STS 20/250	100
79	Pa a n 3	STS 100	30
80	Paparzyn 4	STS - 250	63
81	Paparzyn 6	STS 20/250	100
82	Stolno oczyszczalnia 2	STS 20/250	100
83	Małe Czyste 8	STSuz 20/160	63
84	R Bieniec 4	STSuz 20/160	63
85	Małe Czyste 10	STKuz 20/160	63
86	Grubno 6	STSuz 20/160	63
87	Wabcz 5	ŻH 15-B	30
88	Cepno 3 osiedle	STS 20/250	100
89	Stolno 1	STS 20/250	250
90	Rybieńec 2	STS- 100	40

Źródło: Dane Gminy

Na terenie Gminy Stolno nie ma sieci ciepłowniczej. Są tu indywidualne źródła ciepła o niskich mocach oraz nieliczne kotłownie lokalne. Zaopatrzenie w ciepło na terenie Gminy oparte jest o kotłownie lokalne, głównie opalane węglem lub drewnem. W ten sposób opalane są obiekty użyteczności publicznej oraz przemysłowe. W gospodarstwach domowych wykorzystuje się indywidualne paliwa źródła na paliwa stałe. Jeśli chodzi o wykorzystanie energii elektrycznej do ogrzewania, to występuje to rzadko i głównie w celach podgrzewania ciepłej wody. Na terenie Gminy Stolno nie występują instalacje OZE, wykorzystywane do produkcji energii cieplnej.¹⁶

Według Raportu o stanie Gminy za rok 2019, w wyniku inwestycji realizowanych w ostatnich kilku latach, funkcjonowało 151 instalacji solarnych zamontowanych na budynkach mieszkalnych oraz 5 mikroinstalacji fotowoltaicznych na budynkach publicznych tj. na budynkach szkół podstawowych w Wabczu, Stolnie i Robakowie oraz na budynku świetlicy wiejskiej w Robakowie i na budynku w miejscu rekreacji w Rybieńcu. Wszystkie instalacje zrealizowano z udziałem środków zewnętrznych pochodzących z: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej 3. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie Działanie 3.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (3 instalacje w budynku szkoły podstawowej w Robakowie, Stolnie i Wabczu) oraz 2 instalacje (budynek świetlicy wiejskiej w Robakowie i na budynku w miejscu rekreacji w Rybieńcu. W 2019 r. zrealizowano trzy z w/w pięciu instalacji tj. mikroinstalacje fotowoltaiczne na budynkach szkół podstawowych w Stolnie i w Robakowie oraz budynku w miejscu rekreacji w Rybieńcu. Łączna wartość tych zadań to 408 685,86 zł, a dofinansowanie ze źródeł wskazanych powyżej wyniosło 174 255,49 zł.

¹⁶ Program Ochrony środowiska dla Gminy Stolno na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025

Aktualny stan OZE (wraz z mocą instalacji) na terenie Gminy przedstawia się następująco:

Instalacje fotowoltaiczne:

1. Budynek Szkoły Podstawowej w Stolnie – moc instalacji 48,16 kWp.
2. Budynek Szkoły Podstawowej w Robakowie – moc instalacji 42,56 kWp

Powyższe instalacje dofinansowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020 w ramach działania nr 3.1
Montaż w roku 2019

3. Budynek świetlicy wiejskiej oraz remizy OSP w Robakowie moc instalacji - moc instalacji 5,5 kWp

Dofinansowanie z „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Montaż w roku 2019

4. Miejsce rekreacji w Rybieńcu – moc instalacji 4,4kWp.
Dofinansowanie z „Kształtowanie przestrzeni publicznej” w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Montaż w 2019 roku

5. Budynek poszkolny w Wabczu – moc instalacji 9,86 kWp.
Dofinansowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020 w ramach działania nr 3.1. Montaż w roku 2018

Instalacje solarne:

Gmina Stolno w roku 2018 zamontowała na budynkach mieszkalnych (prywatnych) 151 instalacji solarnych do podgrzewania ciepłej wody użytkowej.

Dofinansowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020 w ramach działania nr 3.1
Montaż w roku 2018

Pompy ciepła „powietrze-woda”:

- Świetlica wiejska w Wabczu: moc 14,5 kW
- Świetlica wiejska w Cepnie: moc 18,5 kW
- Świetlica wiejska w Rybieńcu: moc 18,5kW
- Świetlica wiejska w Małym Czystem: moc 12kW

Dofinansowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020 w ramach działania nr 3.3 Realizacja w 2018 roku.

2.2.8. Mieszkalnictwo

W skład zasobu gminnego wchodzi również lokale mieszkalne znajdujące się w budynkach wielorodzinnych. W dyspozycji Gminy znajduje się 14 lokali mieszkalnych, znajdujących się w budynku stanowiącym wyłączną własność gminy.¹⁷

¹⁷ Raport o stanie Gminy Stolno za rok 2019

W posiadanych zasobach Gminy w budynku nr 5 w Klęczkowie, aktualnie wyodrębnionych jest pięć lokali socjalnych o pow. 123,59 m², w tym jedno pomieszczenie określone mianem pomieszczenia tymczasowego oraz 9 lokali komunalnych o powierzchni 392,28 m². Poniżej prezentuje się zestawienie:

Tabela 38. Zestawienie lokali komunalnych i socjalnych w budynku nr 5 w Klęczkowie

Nr lokalu	Typ lokalu	Pow. lokalu w m2	Uwagi
1	Komunalny	31,00	Wynajmowany
2	Komunalny	56,45	Wolny – przeznaczony do remontu
3	Komunalny	75,51	Wynajmowany
4	Komunalny	44,00	Przeznaczony do kapitalnego remontu
5	Komunalny	57,00	Wolny
6	Komunalny	18,80	Wynajmowany
7	Komunalny	51,00	Wynajmowany
8	Komunalny	47,00	Wynajmowany
9	Komunalny	11,52	Wynajmowany
10	Socjalny	23,03	Wynajmowany
11	Socjalny	23,04	Wynajmowany
12	Socjalny	27,01	Przeznaczony do remontu
13	Socjalny	38,99	Wynajmowany
14	Socjalny	11,52	Wynajmowany

Źródło: Dane Gminy

3. Sfera gospodarcza

3.1 Gospodarka

3.1.1. Podmioty Gospodarcze

Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na terenie Gminy Stolno według stanu na koniec 2020 r. wynosi 379. W odniesieniu do roku 2010 liczba przedsiębiorstw wzrosła o 42%.

Tabela 39. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON

Rok	Liczba podmiotów
2010	267
2011	270
2012	285
2013	292
2014	298

2015	305
2016	310
2017	328
2018	335
2019	360
2020	379

Źródło: Dane z Gminy

Na terenie Gminy Stolno najmniej jest przedsiębiorstw działających w branży: rolnictwo – 4. Dobrze rozwija się branża do której zalicza się przemysł i budownictwo – łącznie 71 firm. W kategorii: pozostała działalność jest ich aż 304.

Tabela 40. Podział przedsiębiorstw wg grup sekcji prowadzonej działalności (2020)

rolnictwo	leśnictwo	łowiectwo	rybactwo	przemysł	budownictwo	pozostałe
4	0	0	0	15	56	304

Źródło: Dane z Gminy

Do najważniejszych przedsiębiorstw działających na terenie Gminy należy zaliczyć takie firmy jak:

- Stiegmeyer - Grubno,
- Zakład Mleczarski "Promlecz" Robakowo,
- "Lezna" Robakowo,
- Kamex-Wielkie Czyste,
- Zegart-Farms- filia w Cepnie,
- PPUH Plastmed w Paparzynie,
- Wheele Trade w Trzebiełuchu,
- Polpak w Małym Czystem.

3.1.2. Rolnictwo i leśnictwo

Użytki rolne stanowią 81,36% całej powierzchni. Poniżej przedstawia się szczegółowy wykaz gruntów stanowiących własność Gminy, pogrupowanych wg użytków wskazanych w ewidencji gruntów.

Tabela 41. Wykaz gruntów stanowiących własność Gminy Stolno

Lp.	Przeznaczenie użytkowe gruntów stanowiących własności Gminy	Powierzchnia Gruntów
I	Użytki rolne	8016
1	Grunty orne	7279
2	Sady	10
3	Łąki	87
4	Pastwiska	271
5	Grunty rolne zabudowane	111
II	Grunty leśne	1279
1	Lasy	1263
2	Grunty zadrzewione i zakrzewione	16
III	Grunty zabudowane i zurbanizowane	414
1	Tereny mieszkalne	50

2	Tereny przemysłowe	11
3	Tereny zabudowane pozostałe	23
4	Zurbanizowane tereny niezabudowane	2
5	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	21
6	Tereny komunikacyjne	307
IV	Tereny różne	22
V	Wody	112
VI	Nieużytki	189
Razem powierzchnia gruntów [ha]		9852

Źródło: Dane Gminy

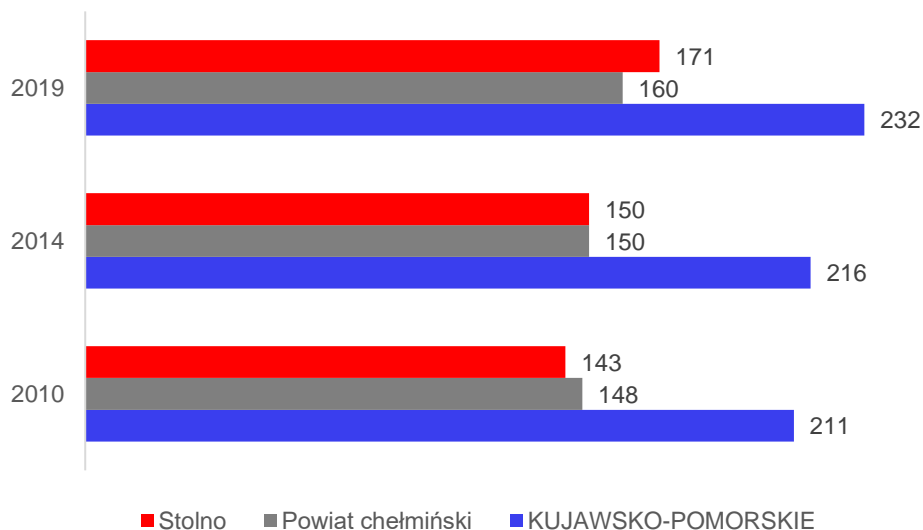
3.1.3. Tereny inwestycyjne

Na terenie Gminy Stolno nie występują tereny inwestycyjne.

3.1.4. Rynek pracy

Wskaźnik pracujących wyrażony liczbą osób pracujących w przeliczeniu na 1 000 ludności w 2019 r. dla Gminy Stolno wyniósł 171 os. i był wyższy niż wskaźnik dla powiatu chełmińskiego (160 osób). W porównaniu z rokiem 2014 nastąpił wzrost liczby osób pracujących na tym obszarze o 21 osób (na 1 000 osób).

Wykres 7. Pracujący na 1 000 ludności w latach 2010, 2014, 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Stopy bezrobocia w powiecie chełmińskim na koniec roku 2019 kształtowała się na poziomie 11,8% (2020 r. - 13,3%), przy średnim poziomie stopy bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim – 7,9% na koniec 2019 r. (2020 r. - 8,9%).

Liczbę bezrobotnych na obszarze Gminy Stolno na tle danych dla powiatu chełmińskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 42. Liczba bezrobotnych na terenie Gminy w latach 2010, 2014, 2019, 2020

Jednostka terytorialna	Liczba bezrobotnych		Rok
	Mężczyźni	Kobiety	
Stolno	100	155	2020
Powiat chełmiński	972	1 325	
Województwo kujawsko-pomorskie	30 593	42 889	
Stolno	96	134	2019
Powiat chełmiński	823	1 191	
Województwo kujawsko-pomorskie	25 490	38 570	
Stolno	187	210	2014
Powiat chełmiński	1 699	2 018	
Województwo kujawsko-pomorskie	57 033	70 078	
Stolno	196	197	2010
Powiat chełmiński	1 790	2 024	
Województwo kujawsko-pomorskie	63 705	75 696	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS BDL oraz danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie

W 2019 r. na terenie Gminy Stolno było zarejestrowanych 230 osób bezrobotnych. W porównaniu z rokiem 2010 ogólna liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 163 (spadek o 41,48%). W 2020 r. nastąpił wzrost liczby bezrobotnych - 255 osób (o 25 osób) w porównaniu z rokiem 2019.

Według danych GUS, znaczną część osób bezrobotnych na obszarze Gminy w roku 2019 stanowiły kobiety (58,26%). Jest to wartość niższa niż dla powiatu (59,14%). W 2020 r. na obszarze Gminy kobiety stanowiły 60,78% ogólnej liczby bezrobotnych, przy wartości dla powiatu – 57,68%.

3.1.5. Budżet Gminy

Z analizy danych dotyczących budżetu Gminy Stolno zrealizowanego w latach 2017 – 2019, zarówno w zakresie dochodów, jak i ponoszonych wydatków, wynika że na przestrzeni trzech lat dochody gminy systematycznie rosły, natomiast wydatki w 2018 r. znacząco wzrosły, jednak w 2019 r. nastąpił ich spadek. W 2017 roku dochody Gminy Stolno były równe kwocie 22 897 188,57 zł, w 2018 roku – 26 668 760,46 zł, natomiast w 2019 roku wyniosły 27 246 529,57 zł. Największy udział w kwocie ogólnej dochodów Gminy Stolno w poszczególnych latach miały dochody bieżące, które w 2019 roku stanowiły 93,51% wszystkich dochodów.

Natomiast wydatki gminy w 2017 roku były równe kwocie 21 923 102,35 zł, w 2018 roku - 30 383 440,64 zł, by w 2019 roku wynieść 24 855 124,28 zł. Największy udział w kwocie ogólnej wydatków Gminy Stolno w poszczególnych latach miały wydatki bieżące, które w 2019 roku stanowiły 86,88% wszystkich wydatków.

Tabela 43. Dochody i wydatki budżetowe Gminy Stolno w latach 2017 – 2019 (w zł)

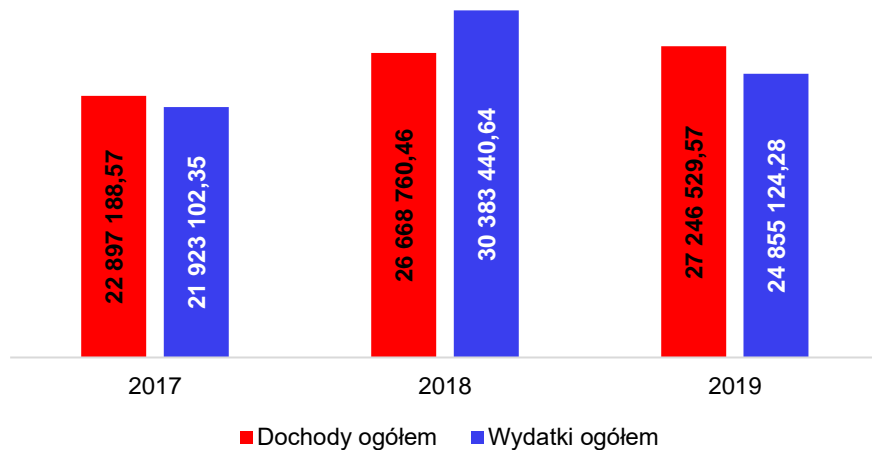
	2017	2018	2019
I. Dochody ogółem, w tym:	22 897 188,57	26 668 760,46	27 246 529,57
1. Dochody bieżące	21 744 279,07	23 289 913,68	25 479 392,68
2. Dochody majątkowe	1 152 909,50	3 378 846,78	1 767 136,89
II. Wydatki ogółem, w tym:	21 923 102,35	30 383 440,64	24 855 124,28
1. Wydatki bieżące	19 038 353,73	19 080 933,20	21 594 150,73
2. Wydatki majątkowe	2 884 748,62	11 302 507,44	3 260 973,55

III. Deficyt/ nadwyżka budżetowa (I-II)	974 086,22	- 3 714 680,18	2 391 405,29
--	-------------------	-----------------------	---------------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Stolno

Budżet Gminy Stolno zrealizowany w latach 2017 – 2019 pokazuje, że w roku 2018 wystąpił deficyt, natomiast w latach 2017 i 2019 wystąpiła nadwyżka budżetowa - dochody w tych latach były wyższe niż poniesione wydatki.

Wykres 8. Dochody i wydatki budżetowe Gminy Stolno w latach 2017 – 2019 (w zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Stolno

Największy udział w dochodach budżetu w 2019 roku stanowiły dochody z działów „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej”, „Rodzina” oraz „Różne rozliczenia”. Struktura dochodów na przełomie lat 2017-2019 jest zasadniczo niezmienna.

Tabela 44. Dochody budżetu Gminy Stolno według wybranych działów (w %)

	2017	2018	2019
	udział %		
Rolnictwo i łowiectwo	2,3	2,1	2,4
Transport i łączność	1,9	4,2	2,3
Gospodarka mieszkaniowa	3,7	0,4	0,7
Administracja publiczna	0,5	0,2	0,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	-	0,1	-
Różne rozliczenia	22,6	22,6	21,4
Oświata i wychowanie	0,6	4,0	3,3
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3,8	2,2	1,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,5	0,4	0,4
Rodzina	28,4	23,2	25,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2,8	5,2	1,6

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	-	1,8	1,4
Kultura fizyczna	-	0,2	0,5
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	29,8	30,3	35,2
Pozostałe	3,1	3,1	2,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze Statystycznego Vademecum Samorządowca

Największym udziałem procentowym w wydatkach budżetu Gminy Stolno w roku 2019 charakteryzowały się działy „Oświata i wychowanie” oraz „Rodzina”. Struktura wydatków na przełomie lat 2017-2019 jest zasadniczo niezmienna, jednak zauważalny jest wzrost wydatków w dziale „Transport i łączność”.

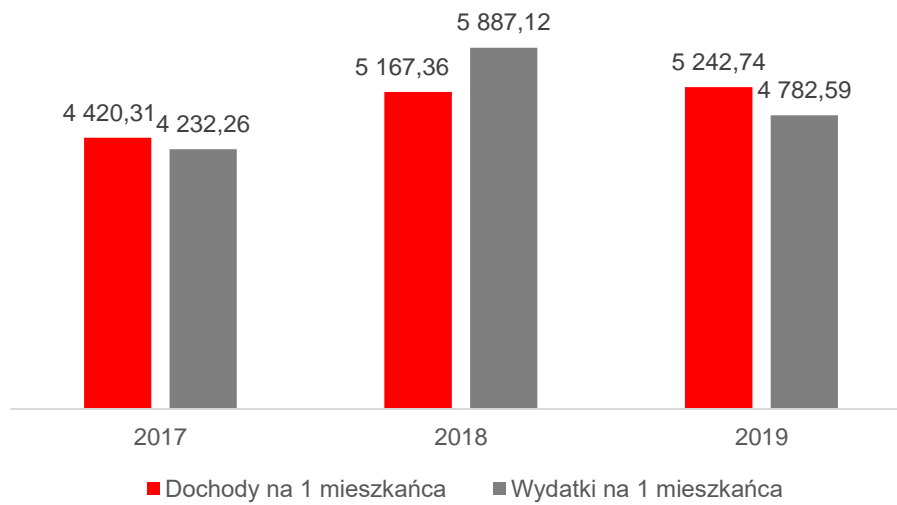
Tabela 45. Wydatki budżetu Gminy Stolno według wybranych działów (w %)

	2017	2018	2019
	udział %		
Rolnictwo i łowiectwo	2,5	7,2	2,7
Transport i łączność	5,7	10,5	10,0
Gospodarka mieszkaniowa	1,4	0,9	1,5
Administracja publiczna	9,2	6,6	9,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,1	0,4	0,4
Różne rozliczenia	0,1	0,1	0,2
Oświata i wychowanie	26,0	27,2	29,4
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	6,8	4,2	5,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,7	0,3	0,5
Rodzina	30,1	20,7	29,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4,4	9,3	4,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	7,2	6,0	1,7
Kultura fizyczna	0,4	0,6	1,5
Działalność usługowa	0,2	0,1	0,2
Ochrona zdrowia	0,5	0,3	0,3
Pozostałe	3,7	5,6	3,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze Statystycznego Vademecum Samorządowca

Dochody budżetowe Gminy Stolno w przeliczeniu na jednego mieszkańca w przeciągu ostatnich trzech lat systematycznie rosły i w roku 2019 na osobę zamieszkującą gminę przypadło 5 242,74 zł. Analiza wydatków w tym okresie wskazuje, że w 2018 r. wydatki uległy wzrostowi do 5 887,12 zł na osobę, by w 2019 r. spaść o 1 104,53 zł w stosunku do roku 2018.

Wykres 9. Wydatki i dochody budżetowe Gminy Stolno na jednego mieszkańca w latach 2017 – 2019 (w zł)

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Stolno oraz sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Stolno